

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

CENTRUM TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

HISTORIE NÁRODNÍ HÁZENÉ V ČECHÁCH A NA
MORAVĚ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veronika Humlová

Tělesná výchova a sport

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jaromír Votík CSc

Plzeň, 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, ...

Vlastnoruční podpis .....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji svému vedoucímu práce panu Jaromíru Votíkovi, Doc. PaedDr.CSc. za odborné vedení a poskytování rad při zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD	7
2	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	8
2.1	CÍL PRÁCE	8
2.2	ÚKOLY PRÁCE	8
3	METODIKA	9
3.1	METODY ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ.....	9
3.2	METODY ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ	9
4	PRAVIDLA NÁRODNÍ HÁZENÉ	10
4.1	HŘIŠTĚ A BRANKA NÁRODNÍ HÁZENÉ	10
5	HANDBAL (MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ)	12
6	ZAKLADATELE NÁRODNÍ HÁZENÉ A VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ OD ROKU 1905 DO SOUČASNOSTI	13
6.1	ZAKLADATELE NÁRODNÍ HÁZENÉ.....	13
6.2	VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ OD ROKU 1905 DO ROKU 1945	15
6.3	VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ OD ROKU 1945 DO SOUČASNOSTI.....	17
7	PŘEHLED ODDÍLŮ NÁRODNÍ HÁZENÉ V JEDNOTLIVÝCH REGIONECH	19
7.1	STŘEDOČESKÝ REGION	19
	TJ SOKOL BAKOV	19
	TJ AVIA ČAKOVICE	19
	TJ SPARTAK MODŘANY	20
	NH ŘEVNICE	21
7.2	SEVEROČESKÝ REGION	22
	BANÍK MOST	22
	TJ ŽATEC	22
	TJ JISKRA RASPENAVA	23
	SK KLÁŠTEREC NAD OHŘÍ	24
7.3	VÝCHODOČESKÝ REGION	26
	TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD.....	26
	TJ ČERVENÝ KOSTELEK	26
	HK HLINSKO	27
	TJ SOKOL KRČÍN.....	27
	NH NÁCHOD	28
	TJ SOKOL OPATOVICE NAD LABEM	28
7.4	JIHOMORAVSKÝ REGION	30
	DRAKEN BRNO	30

SK AUTONOT JIHLAVA	30
TJ SOKOL OSTOPOVICE	30
KNH MORAVSKÁ SLAVIA BRNO	31
SK NH VESELÍ NAD MORAVOU	31
TJ MIROSLAV	32
TJ SOKOL OLBRAMOVICE.....	32
7.5 SEVEROMORAVSKÝ REGION	33
NH CHROPYNĚ.....	33
SK HUDLICE	33
TJ SOKOL KOKORY	34
TJ SOKOL NELEŠOVICE.....	34
TJ PUSTĚJOV.....	34
TJ SOKOL SVINOV	35
SSK VÍTKOVICE	35
8 VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ V PLZEŇSKÉM REGIONU A SE	
ZAMĚŘENÍM TJ SOKOL KYŠICE.....	37
8.1 PŘEHLED ODDÍLŮ V PLZEŇSKÉM REGIONU	37
TJ PLZEŇ ÚJEZD.....	37
TJ VŘESKOVICE.....	38
TJ SOKOL VŠENICE	38
TJ SOKOL STUPNO.....	39
TJ SOKOL BLOVICE.....	39
TJ SOKOL LITICE	40
TJ SOKOL LITOH LAVY	41
TJ SOKOL NEZVĚSTICE.....	41
TJ SOKOL NÝŘANY	42
TJ SOKOL PŘEŠTICE.....	42
TJ SOKOL PŘÍCHOVICE	44
TJ SPARTAK ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM.....	44
TJ SOKOL TYMÁKOV.....	45
8.2 NÁRODNÍ HÁZENÁ V TJ SOKOL KYŠICE	46
8.3 OSOBNOSTI NÁRODNÍ HÁZENÉ V KYŠÍCÍCH.....	54
DISKUZE.....	55
ZÁVĚR.....	57
RESUMÉ.....	58
SUMMARY	59
POUŽITÁ LITERATURA A BIBLIOGRAFICKÉ CITACE:.....	60
INTERNETOVÉ ZDROJE:.....	62

SEZNAM OBRÁZKŮ:	66
PŘÍLOHA: FOTODOKUMENTACE HISTORIE TJ SOKOL KYŠICE (OBR.7-21)	67

1 ÚVOD

Národní házená- jediná původní československá hra z roku 1905 vytvořena třemi profesory tělesné výchovy. Míčová kolektivní hra, která vznikla jen pro ženy a později se přidali i muži. Odlišuje se od ostatních kolektivních sportů, je omezený pohyb hráčů na hřišti. Přispívá ke zvyšování fyzické zdatnosti a obratnosti, učí také rychlému rozhodování a zlepšuje postřeh. Stala se oblíbenou sportovní hrou v menších městech a na vesnicích (Křížek, 1984).

Podle pana (Táborský, 2004) patří tato hra k poměrně snadným sportům, hrají ji dívky i chlapci brzkého věku. Obsahuje mnoho dramatických situací, což budí u diváků veliký zájem, zvláště tedy u mladších lidí. Stejně jako v mezinárodní házené se družstva snaží dát povoleným způsobem branku soupeři. Poněkud jiné je omezení pohybu hráčů do herních prostorů podle hráčské funkce a odlišná branka, která je vyšší než širší.

Toto téma jsem si vybrala, protože je mi házená velmi blízká. Jsem aktivní hráčka a tento sport hrají již 16. rokem. Ač je národní házená ryze malým národním sportem, díky ní jsem se seznámila s mnoha zajímavými lidmi a poznala velkou část naší země.

Cílem mé bakalářské práce je zpracovat historii a vývoj národní házené v Čechách, na Moravě a v oddílu TJ sokol Kyšice, ve kterém hrají.

Informace jsem získávala hlavně z internetových zdrojů, kroniky oddílů, ale také z rozhovorů s pamětníky.

2 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

2.1 CÍL PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce je zpracovat historii a vývoj národní házené v Čechách a na Moravě a v plzeňském regionu se zaměřením na oddíl národní házené TJ Sokol Kyšice.

2.2 ÚKOLY PRÁCE

1. Vyhledání a práce se zdroji informací o historii a vývoji národní házené v Čechách a na Moravě a v regionu Plzeňska, včetně rozhovorů s pamětníky a osobnostmi.
2. Kompilace získaných dat a informací a jejich chronologická strukturace.
3. Předložení ucelené studie o vývoji a historii národní házené v Čechách a na Moravě.

3 METODIKA

3.1 METODY ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ

Základní metodou byla kritická analýza odborné literatury, kdy jsem využívala primárních zdrojů a informace získávala z kronik oddílů, publikací a archivních zdrojů.

V průběhu psaní bakalářské práce jsem čerpala informace také od bývalých hráčů národní házené. Setkala jsem se s pamětníky a osobnostmi, kteří mi v rozhovorech vyprávěli příběhy o svých házenkářských kariérách. Forma rozhovorů byla nestrukturovaná, protože otázky nebyly předem formulované, při rozhovorech jsem zapisovala veškeré informace, které jsem následně zpracovala. Oslovení pamětníci mi dali souhlas k publikaci osobních dat a fotografií.

3.2 METODY ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ

Na základě kritické analýzy výše uvedených zdrojů kompilace a chronologická strukturace získaných informací.

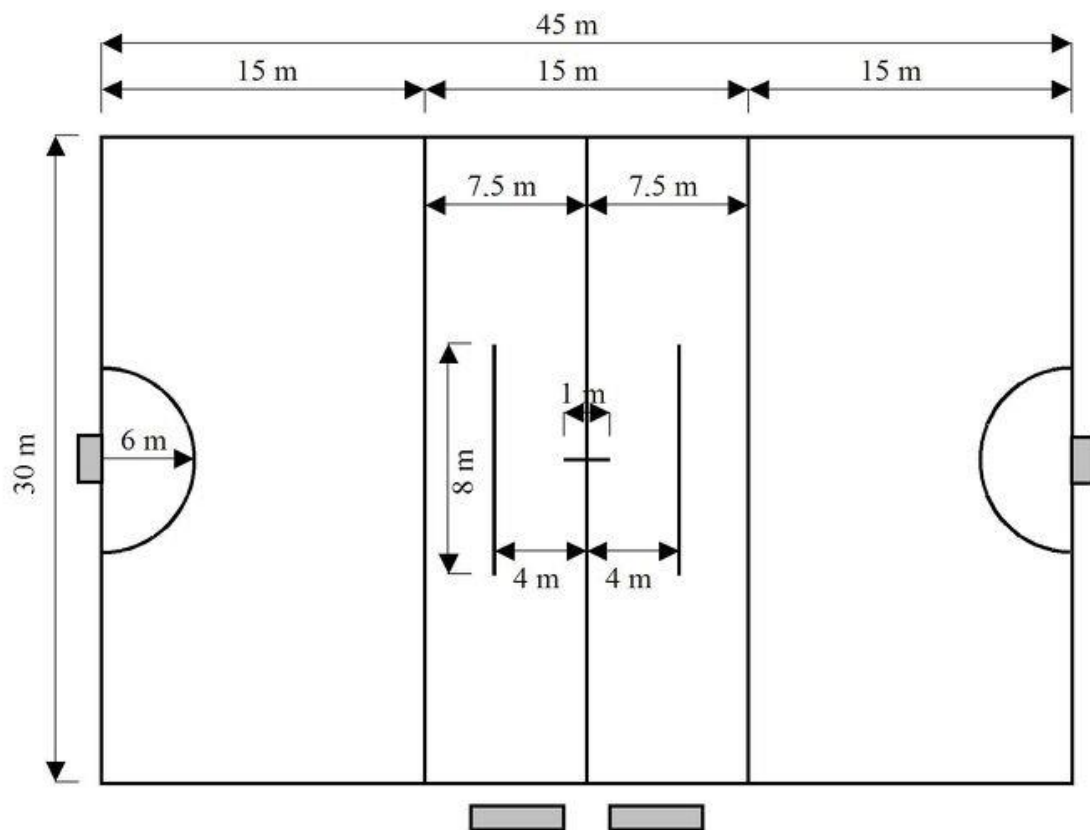
4 PRAVIDLA NÁRODNÍ HÁZENÉ

Národní házenou proti sobě hrají dvě družstva, kdy v každém družstvu hraje 7 hráčů+ náhradníci, v poli hrají 3 útočníci, 2 záložníci, 1 obránce a brankář. Hřiště je ve tvaru obdélníku a je rozděleno na 3 třetiny ve stejné velikosti: obranná, střední a útočná. Obranná a útočná třetina má brankoviště o poloměru 6 m a v obou brankovištích stojí brána o rozměrech 2x2,4 m. Hraje se se speciálním balónem z kůže nebo umělého materiálu, kterého se hráči mohou dotknout pouze rukou. Každý z hráčů si může klepnout s míčem o zem maximálně 2x, poté musí přihrát míč spoluhráči. Celý zápas je rozdělený na dva poločasy o 30 minutách. (Svaznarodnihazene [online]. 2013).

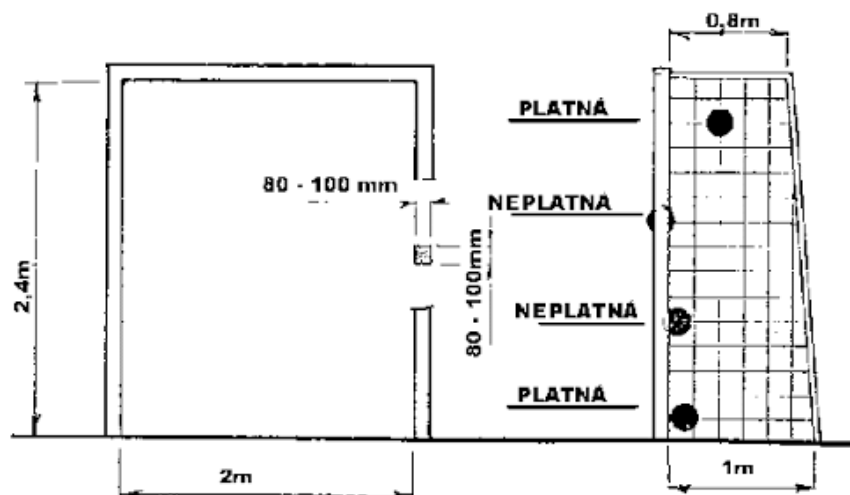
Charakteristickým rysem v národní házené je rozsah pohybů hráčů po hřišti. Útočníci se smějí pohybovat a hrát jen ve středním a vlastním útočném poli. Smějí střílet na branku pouze před brankovou čarou. Záložníci se smějí pohybovat jen ve vlastním obraném a středním poli, nesmějí však stoupnout do brankoviště. Obránce a brankář se pohybují a hrají ve vlastním obraném a středním poli (Hons et al., 1981).

4.1 HŘIŠTĚ A BRANKA NÁRODNÍ HÁZENÉ

Hřiště v národní házené je ve tvaru obdélníku o velikosti 45 x 30 metrů (viz obrázek 1). Povrch hřiště je v dnešní době u většiny oddílů z umělého materiálu, nicméně jsou stále oddíly s přírodním povrchem. Každé hřiště musí být vyznačeno výraznými čarami. Hřiště je rozděleno třetinovými čarami (Svaznarodnihazene [online].2013). Branky jsou vyšší a užší než u mezinárodní házené (viz obrázek 2), branka má rozměr 2x 2,4 metrů (pro mladší žactvo 2x 2,20 m).

Obrázek 1: Hřiště na házenou (zdroj: narodnihazena[online]2013)

Obrázek 2: Rozměr branky (zdroj: narodnihazena [online]2013)

5 HANDBAL (MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ)

Dle autora (Zajíc, 1975), vznikly v Evropě čtyři velmi podobné házené a to v Dánsku, Švédsku, Německu a v Čechách koncem 19. a počátkem 20. století. Až do konce I. světové války šly tyto formy házené svou vlastní cestou. Zakladatelem byl Holger Nielsen, který v roce 1898 stanovil pravidla, které jsou výchozím bodem dnešní házené. Hra se z počátku nazývala haandbold a rychle se rozšiřovala. V roce 1904 byl založen první dánský Haandboldový svaz, který organizoval pravidelné soutěže (Jančálek, Táborský, Šafaříková, 1989). Z počátku roku 1928 se hrálo na venkovních fotbalových hřištích s jedenácti hráči na každé straně, to se již u nás dnes nehraje. V roce 1936 byla první mezinárodní soutěž- olympijské hry v Berlíně. O dva roky později se házená objevuje na mistrovství světa.

Mezinárodní házenkářské federace se sedmi hráči se objevila v roce 1946, což zůstalo do dnes. Také se začalo hrát v halách, tak jak to známe ze současnosti. Házená je v dnešní době velmi populární, nejenom v Evropě, ale po celém světě. Nejlepší týmy jsou v Evropě, ale také v Egyptě (handballeshop.eu [online] 2017).

6 ZAKLADATELÉ NÁRODNÍ HÁZENÉ A VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ OD ROKU 1905 DO SOUČASNOSTI

6.1 ZAKLADATELÉ NÁRODNÍ HÁZENÉ

Václav Karas

První, kdo vymyslel hru, byl profesor tělesné výchovy na smíchovské reálce. Hru nazval „Vrhaná s přenášením“ a popsal ji v roce 1905 v brněnském odborném časopise „Výchova tělesná“. Hra byla samozřejmě odlišná od dnešních pravidel národní házené. Hřiště bylo rozděleno křížem na čtyři čtvrtiny, hráčů bylo 9 a nesměli vystupovat ze svých čtvrtin. Každý měl v družstvu dvě trojice útočníků, dva pomezí obránce a brankáře. Střílelo se pouze do zmenšených branek na kopanou.

Josef Klenka

Druhým, kdo změnil pravidla a zasáhl do vývoje, byl Josef Klenka, povoláním náčelník ČOS, později i inspektor tělesné výchovy na středních školách. Hru pojmenoval „cílová“ (terčová) a byla opět odlišná od dnešních pravidel. Hřiště bylo 25 m široké a 60 m dlouhé. Střílelo se na terče o průměru 1 m, který byl upevněný na tyči 1,5 m od země. Kruh byl vyplněn pomalovaným papírem jako šachovnice. Pokaždé, co padl gól, papír se protrhl a musel se nalepit nový. Později se už kruhy měnily celé. Hráčů bylo 6 na každé straně a míč se „honil“, čemuž v dnešní hře říkáme dribling. Pan Klenka hrál v roce 1907, v Praze, na vysokoškolském sletu před obecnstvem. Tehdy hra byla kombinovaná a rozhodčím byl Antonín Křištof, třetí propagátor budoucí národní házené.

Obrázek 3: Zakladatel národní házené Josef Klenka (zdroj: dvojka.rozhlas [online])

Antonín Křištof

Třetím učitelem tělocviku, kdo upravil tuto míčovou hru, byl domažlický rodák Antonín Křištof. Hru uvedl do dnešní podoby. Nejdříve se hra jmenovala po druhém učiteli „Klenka cílová“, ale později se vrátil zpět k brankám a nazval ji „házená“. Hřiště mělo obdélníkový tvar, bylo 25 m široké a 45 m dlouhé a bylo rozděleno na třetiny. Branky byly 2 m široké a 2,5 m vysoké, brankoviště bylo obdélníkové, o rozměrech 4 x 6 m a soupeř do něj nesměl vstoupit. Družstva měla 7 hráčů, jinak se mohl počet měnit podle velikosti hřiště. Dokonce se hrávalo ve smíšených devítičlenných družstvech, které tvořili 4 muži a 5 žen – 3 útočníci, záložník a brankář, zbytek byli náhradníci. Útočníci se pohybovali jen v útočném a středním poli hřiště a náhradníci jen ve středním a vlastním poli, záložník a brankář jen ve vlastním poli a také jako jediní mohli hrát v brankovišti. S míčem se nesmělo udělat více než tři kroky.

V roce 1907 Antonín Křištof založil první dívčí házenkářský klub „Kroužek házené Praha“. První hra před veřejností se odehrála v roce 1907, se žáky ze „Strakovy akademie“. V roce 1909 byla pravidla vydána tiskem a 1911 ji Český olympijský výbor zařadil do svých sportovních slavností na Letné. O rok později byla zařazena do VI. všesokolského sletu.

Házená se začala šířit i přes hranice naší republiky. Jugoslávie byla jedinou zemí, kde se házená udržela mezi dvěma světovými válkami. V roce 1907-1908 se házená hrála nejen v Praze, ale také na českém a moravském venkově. Věnovali se jí především studenti na reálkách. Začaly vznikat kroužky na středních školách a v sokolských jednotách (Mašita, 1966).

Obrázek 4: Zakladatel národní házené Antonín Křištof (zdroj: svaznarodnihazene [online])

6.2 VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ OD ROKU 1905 DO ROKU 1945

Vývoj a vznik házené v ČR byl od počátku spjat s vývojem české, dnes národní házené. Začátky národní házené se datují na konec 19. a na počátek 20. století, kdy především mezi studenty byly v oblibě různé sportovní hry, nejvíce kopaná. Profesoři nadšení mládeže pro sport nesdíleli. Pokládali je za nevhodný, dle jejich názoru odváděl mládež od studia.

Změnu pohledu na rozvoj sportu přináší až výnos rakouského ministerstva školství v roce 1890, kdy bylo nařízeno školám zavést tělovýchovu. Vyučující tělocviku se snažili nahradit oblíbenou kopanou, která jim připadala nevhodná a agresivní, za hry se zaměřením na manipulaci míče rukou. U počátků národní házené stáli 3 učitelé tělesné výchovy - Václav Karas, Josef Klenka a Antonín Křištof. Přejímali, upravovali a vytvářeli pravidla nových her (wikipedia/narodnihazena [online]).

Za vypuknutí I. světové války byly v Praze dva kroužky házené - pražský a vinohradský, avšak ve válečných letech došlo k útlumu všech sportovních činností a akcí, tudíž i házená se na nějaký čas přestala hrát.

Po válce a vzniku samostatné Československé republiky, roku 1918, se házená opět vrátila do původního stavu a to díky panu Jaroslavu Trantinovi, který upravil pravidla národní házené tak, aby byla hra zajímavější. Ten v roce 1920 získal funkci prvního předsedy Českého svazu házené a ženských sportů.

V roce 1921 Československý svaz národní házené a ženských sportů spolu s Anglií, Itálií, Francií, Amerikou, Švýcarskem a Švédskem založil v Paříži Mezinárodní federaci ženských sportů. Národní házená byla uznána jako mezinárodní hra a česká pravidla se stala oficiálními. Ve stejné době se házená také rozšířila do Jugoslávie a na Slovensko, dále do Rumunska, kde 8 klubů počalo svou činnost. Národní házené se věnovali i lidé z Československa, žijící v USA.

První vrcholový zápas žen byl v roce 1922 v Prostějově. Utkání skončilo výsledkem 1 : 5 pro Moravu. Následně se hrála tato utkání každé 4 roky, takže další utkání bylo v roce 1926. Muži hráli první utkání Čechy – Morava až v roce 1942

v Praze, kde zvítězili 13 : 6. Toto sportovní utkání sledovalo více než 5000 diváků. Za II. světové války se stala tato utkání populární a každoroční tradice zůstala dodnes.

Do II. světové války hrála družstva vylučovacím způsobem, poté finále o přeborníka republiky. Od roku 1941 až do dnes se hrají ligové soutěže mužů i žen. Vrcholový zápas Čechy - Morava se hraje každý rok po skončení sezóny. Každoročně se vyhlašují nejlepší hráči ČR ve všech věkových kategoriích (svaznarodnihazene [online].2013).

Došlo k prvním mezinárodním a mezistátním utkáním, naše reprezentantky se poprvé utkaly s Francií v roce 1923 v Praze. Poté hned v roce 1924 byl sehrán propagační zápas v Bruselu smíšenými družstvy Čechoslovaček a čtyř Belgičanek (Mašita, 1966).

Přes všechny úspěchy zažívala házená roku 1926 krizi. Přišly velké rozpory, a to především mezi Svazem a Československou atletickou unií. Dokonce se zakazovaly styky klubů s družstvy Sokola nebo DTJ. K překonání krize došlo roku 1929, kdy Svaz národní házené oslavil výroční schůzí 10 let od svého vzniku. Registrováno bylo už 761 hráčů a celkový počet družstev vyrostl na číslo 94 (Voráčková, 2015).

Svaz národní házené upořádal dne 6. - 9. září 1930 již III. ženské světové hry za účasti reprezentantek ze 17 zemí. Konalo se zde I. mistrovství světa žen v házené, v němž zvítězily ženy ČSR. Porazily hráčky z Polska 17:0 a ve finále Jugoslávii 8 : 5. Jugoslávky tedy skončily druhé. Současně se hrál také handbal. Při III. ženských světových hrách se pořádal i propagační turnaj, kde se stali vítězi muži Ikaru Plzeň a ženy SK Hlinsko. Byla sjednána prozatímní dohoda Svazu házené s ČOS, kterou si vynutil velký počet sokolských družstev. V ČOS hrálo házenou přes 3000 mužů, 448 žen, 1907 dorostenců a 347 dorostenek.

V roce 1932 byla definitivně podepsána dohoda Českého svazu házené a ČOS. Změny nastaly v dubnu v roce 1934, kdy se ve Vídni konala porada o poměru mezi házenou a handbalem. Rozhodlo se, že muži by měli hrát handbal, ženy házenou. IV. ženské světové hry se hrály v srpnu v Londýně. Československé hráčky zde prohrály ve finále s Jugoslávií 4 : 6, tudíž ztratily titul mistryň světa. V 1936 došlo k úpravě hřiště, místo obdélníkového brankoviště se zavedlo

polokruhové, o poloměru 5 metrů. Tato novinka se začala používat nejdříve v Jugoslávii, poté u nás. Změny nastaly i v samostatných pravidlech hry. Zkrátila se doba držení míče ze tří vteřin na dvě vteřiny. Obránce i brankář mohli hrát ve středním poli, brankář vyhazoval míč ze středu brankoviště. Zavedl se trestný hod. Tyto úpravy hřiště a pravidel, které schválili zástupci z ČOS, Svazu házené a DTJ, přispěly k zatraktivnění hry. V roce 1938 Svaz házené přestal organizovat atletiku žen a změnil svůj název na Československý svaz házené. Začalo se uvažovat o sjednocení házené, ale k tomu již nedošlo.

V roce 1939, po obsazení nacistickými okupanty a odtržení Slovenska, byl změněn název na Český svaz házené. Styky mezi sokolskými a dělnickými tělocvičnými jednotami a sportovními kluby byly častější, tudíž v roce 1940 padla dohoda Českého svazu házené se svazem DTJ a ČOS. Roku 1941 nacisté zastavili činnost Sokola a Orla, ale Svaz házené se nadále rozrůstal, díky bývalým členům Sokola. V této době vzniklo spousty nových klubů. Koncem roku 1941 měl Svaz házené 304 klubů.

V roce 1944 vznikla národní liga házené, které se zúčastnilo 6 družstev mužů z Čech a stejný počet družstev z Moravy. Muži měli ještě 4 skupiny divize a ženy hrály ligu ve dvou skupinách. O národní ligu házené byl veliký zájem, protože německé úřady zastavily veškerou kulturní činnost.

V roce 1945 se mistrovství republiky ještě nehrálo. Ale po osvobození naší vlasti se začal navracet sportovní život. Československý svaz pokračoval ve své činnosti. O házenou byl i po osvobození velký zájem, ale síly byly roztržštěné (Mašita, 1996).

6.3 VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ OD ROKU 1945 DO SOUČASNOSTI

V roce 1946 ztratila naše házená pozici v zahraničí a do popředí se dostala mezinárodní házená a o 2 roky později došlo ke sjednocení sil házené v ČOS. Tam bylo ustanoveno společné ústředí házené a handbalu. Pro oba sporty byl uspořádán kurz v Gottwaldově. V té době se bohužel většina oddílů začala věnovat handbalu a to díky hře na mezinárodní scéně. Ještě v roce 1952 docházelo ke sporům a došlo

k další změně pravidel. Driblování s míčem bylo povoleno buď nadhodem, nebo úderem o zem (Hons, 1982).

Největší rozvoj házené byl v roce 1954, kdy sekce české házené při SVTVS organizovala 447 oddílů a v nich bylo 26 126 hráčů. Poprvé v roce 1967 se konalo první soustředění juniorek a juniorů. Toto soustředění je od té doby pořádáno každoročně s velkým zájmem účastníků.

Po mezinárodních úspěších házené v 60. letech se česká házená dostává do pozadí a vrací se do školních osnov až v letech 1972 – 1974. V roce 1988 bylo ve svazu organizováno 106 oddílů s 8852 členy.

V roce 1990 se sezóny v mužských družstvech zúčastnilo celkem 12 klubů. Hrály se 2 kola, systémem každý s každým a kluby, který skončily na předposledním a posledním místě, sestoupily. Nejvíce klubů bylo z Plzeňského kraje.

V roce 1995 bylo v Praze sehráno první výběrové utkání dorostenců ČSTV – ČOS, výsledek skončil 32 : 12 pro výběr ČSTV. Další utkání bylo odehráno až v roce 2001 v Rokytnici.

Ve Studence se v roce 2000 uskutečnilo první utkání výběrů Východ – Západ, ve kterém zvítězilo družstvo Východu 15 : 12. Družstva byla vybrána z hráčů II. ligy. Utkání Čechy – Morava se hraje každým rokem ve vybraných obcích/ městech. V roce 2013 se odehrálo v Nýřanech. Ženy i muži vyhráli nad Moravou. V roce 2015 se odehrálo utkání v Chomutově, kde ve všech kategoriích vyhrály Čechy. Jedinou výjimkou byli junioři, kde utkání skončilo nerozhodně 17 : 17.

Dnes se hraje soutěže systémem jaro – podzim. Hraje se I. liga, II. liga a divize. V krajích se hraje krajské a okresní přebory ve všech kategoriích. V roce 2019 kvůli nedostatku ženských týmů se spojila I. liga s II. ligou a hraje proti sobě ve dvou skupinách. Poslední utkání Čechy – Morava se konalo v roce 2020 v Bakově nad Jizerou. Kromě utkání výběrů dospělých byly do hlavního programu zařazeny rovněž výběrová utkání Západ – Východ juniorů a juniorek. Národní házená se hraje v několika regionech. V Čechách je Plzeňský, Středočeský a Severočeský region. Na Moravě je Severomoravský a Jihomoravský region.

7 PŘEHLED ODDÍLŮ NÁRODNÍ HÁZENÉ V JEDNOTLIVÝCH REGIONECH

7.1 STŘEDOČESKÝ REGION

TJ SOKOL BAKOV

V Bakově se poprvé házená objevuje v roce 1920, kde začali hrát muži na Bakovském náměstí. Od roku 1931 fungovala v Bakově 2 družstva- Sokol Bakov a SK Bakov. V Sokole hrálo i družstvo žen. V roce 1935 hrálo už jen družstvo Sokola. Házenkářského vrcholu dosáhlo družstvo v údobí Protektorátu Čechy Morava. V roce 1941 přišel zákaz činnosti sokolských jednot a v roce 1943 se opět činnost obnovila. Družstvo bylo zařazeno do II. třídy krajského přeboru. V sezóně se jim dařilo a tím postoupili do I. třídy krajského přeboru. V krajském přeboru se družstvu také dařilo, ale posledním zápasem s Podlázkami se díky II. světové válce soutěž nedohrála. V roce 1945 se obnovuje oddíl, stále pod názvem Sokol Bakov. O dva roky později se družstvo hráčů probojovalo do finále přeboru ČOS, kde skončilo na 3. místě. Díky nedostatku hráčů se v roce 1949/50 družstvo dostává do divize, kde zůstalo až do roku 1956. V tom stejném roce postoupili v kvalifikaci do II. ligy, bohužel jen na jednu sezónu. Opět přišlo zrušení družstva mužů, ale zrodilo se však družstvo žáků, pozdější přeborníci ČSR. V roce 1965 se družstvo mužů účastnilo kvalifikace o I. ligu, kde skončilo na 3. místě. Velký zvrat přišel v roce 1975, kdy muži sestoupili o pouhý jeden bod z II. ligy, poté se postupování a sestupování mnoho let střídalo. V roce 2007 se družstvo žen účastnilo kvalifikace o I. ligu, bohužel neúspěšně. V roce 2010 se ženám povedlo postoupit poprvé v historii do I. ligy, kde vydržely pouhý rok. Však v roce 2019 se opět dostaly do I. ligy, kde hrají do dnes (bakovnj [online]. 2020).

TJ AVIA ČAKOVICE

V roce 1925 se dohodlo pár dorostenců Sokola Čakovice, že si zkusí založit tým. Jeden z prvních soupeřů dorosteneckých házenkářů bylo družstvo z Vršovic, se kterým prohráli 1 : 18. Během let se k házené přidávali noví hráči. Hrálo se většinou přátelské utkání se sousedními obcemi. V roce 1928 se založilo družstvo dorostenek

Sokola, které začínalo pouze přátelskými utkáními, neboť soutěže dorostenek tehdy ještě pro malý počet družstev neexistovaly. Dorostenci však už hráli v soutěži pražského kraje. V roce 1930 navázali házenkáři více styků s pražskými i venkovskými kluby. Toho roku se dorostenci zařadili mezi nejlepší družstva pražské župy. V roce 1930 zakládá oddíl házené také DTJ Čakovice. Prvním soupeřem se stal oddíl DTJ Vyšehrad, který vyhrál nad Čakovicemi 21 : 1. Po tomto utkání hrálo družstvo DTJ Čakovice jen přátelská utkání. V roce 1931 se utvořilo družstvo žáků, kteří začali také s přátelskými utkáními. V oddílu Sokola se hráči nemohli srovnat s postojem vedení Sokola, a proto se rozhodli založit v Čakovicích svůj vlastní klub házené pod jménem KH Čakovice. Dorostenky ze Sokola přešly do KH Čakovice. V roce 1932 muži KH Čakovice hráli v soutěži I. třídy a svou skupinu vyhráli. Jako vítězové byli zařazeni do nejvyšší soutěže, ve které hrají nejlepší družstva celé soutěže. V celkové soutěži skončili na 2. místě. V roce 1933 se založilo i družstvo žen, přestože jejich činnost trvala něco málo přes rok, skončily na 3. místě. V roce 1934 nastala v KH Čakovice krize a tak se koncem roku KH Čakovice rozpadly a zbylí hráči se vrátili zpět do Sokola. V roce 1944 se zúčastnilo dorostenecké družstvo SK Čakovice mistrovské soutěže pražského kraje, kde skončili na 1. místě. V roce 1956 začalo hrát družstvo mužů ve II. lize. V roce 1972 skončilo z dvanácti účastníků na 5. místě. V roce 1985 oslavil oddíl házené TJ Avia Čakovice 60 let svého trvání (Kronika Čakovice, Musil, 1989). Nyní hrají muži „A“ nejvyšší ligu a muži „B“ oblastní přebor. Ženy hrají také nejvyšší ligu a od roku 2007 se drží na horním žebříčku tabulky.

TJ SPARTAK MODŘANY

Oddíl byl založen později a to roku 1940 skupinou studentů. Zpočátku měl oddíl jen družstvo mužů, později přibylo družstvo dorostenců. Dále se družstva rozšířila a přibylo i družstvo žen a žáků. Od roku 1953 hráli muži II. ligu a měli vždy dobré výsledky. Roku 1959 postoupili do nejvyšší ligy házené, kde zůstali pouhý rok. V roce 1962 vznikl v Modřanech oddíl mezinárodní házené, kam přestoupila většina hráčů. Ženy si vedly dobře a postoupily do I. ligy, držely se na předních místech, až do roku 1963, kdy byla činnost oddílu dočasně ukončena. V roce 1967 muži opět přestoupili z mezinárodní házené zpět k národní, založili si družstvo mužů a hráli krajský přebor. V sedmdesátých letech je velmi úspěšná mládež, kdy se 6x

účastnila turnaje o přebor republiky, a v roce 1977 se žákům podařilo obsadit 2. místo tabulky. V roce 1992 se v Modřanech otevřelo nové hřiště na národní házenou. Velmi úspěšným rokem pro dorostenky byl rok 2000/2001, kdy se umístily na mistrovství republiky na 3. místě. Družstvu žen se nepodařilo zůstat v nejvyšší soutěži. Do sezóny v roce 2004/2005 oddíl vstoupil s 8 družstvy. V té sezóně se dařilo hlavně mužům, kteří se udrželi na předním místě tabulky a dosáhli tak postupu do II. ligy. V roce 2008/2009 byly dorostenky na Poháru ČR v Brně. Roku 2009/2010 družstvo žen skončilo v I. lize, avšak zpátky do I. ligy se vrátily v roce 2012 (modrany.narodnihazena.cz [online]). V současné době hraje ženské družstvo I. ligu a muži jsou ve II. lize.

NH ŘEVNICE

Dělnická tělovýchovná jednota byla založena roku 1926. Historicky první utkání se hráli muži s DTJ Praha, kde prohráli 1 : 23. V následujícím roce bylo založeno družstvo dorostenců a později i dorostenek a žen. Během II. světové války ženská házená neexistovala. Největší rozmach zaznamenal oddíl v 60. a 70. letech, kdy bylo utvořeno družstvo mužů, které se v roce 1963 probjovalo do I. ligy a tuto soutěž pak družstvo hrálo celých 7 let. Taktéž v tomto roce vzniklo opět družstvo žen, které hrálo nejvyšší ligu. V roce 1965 uspělo dorostenecké družstvo, které se umístilo na 2. místě v republice. Nastaly také rozpory s tehdejším vedením národní házené v roce 1970, a oddíl odešel a pokračoval pouze v Mezinárodní házené. Tímto přechodem opět zanikla na určitou dobu ženská házená. K národní házené se oddíl vrátil v roce 1979 a přišly i úspěchy. V roce 1990 vstoupilo družstvo mužů do II. ligy, kde hrají dodnes. V roce 1995 přišlo na scénu ženské družstvo. Dnes už v Řevnicích žádné ženské družstvo není (narodni-hazena-revnice [online]).

7.2 SEVEROČESKÝ REGION

BANÍK MOST

První záznamy na území Mostu můžeme zachytit už v roce 1920, ale kořeny oddílu české házené Baníku Most sahají až do roku 1945. Družstvo mužů získalo v roce 1962 a 1966 titul mistra republiky. Česká házená byla jedna z nejnavštěvovanějších sportů v Mostě. Oddíl házené sbíral tituly ve všech mládežnických kategoriích. Účast mužů i žen v celostátních ligách zdůrazňoval spousty umístění na 2. i 3. místech. V roce 1973 ukončil oddíl národní házené svoji činnost a vznikl tak nový oddíl Baník Souš. V roce 2000 měl oddíl Baník Souš pouze jedno družstvo a to družstvo mužů. Předpokládalo se, že házená do několika let v Mostě zanikne. Naštěstí se podařilo vytvořit nová družstva žáků, žaček, dorostenců, dorostenek a i žen. Už v roce 2003 se hrálo pod názvem Baník Most. Nyní je v klubu spousty družstev, od mládeže po ženy a muže. Muži mají dokonce dvě družstva. Muži „A“ hrají druhou nejvyšší soutěž (nhmost [online]. 2008).

TJ ŽATEC

První zmínka o házené v Žatci je v roce 1920, kde bylo sehráno meziměstské utkání s Mostem, které skončilo nerozhodně. Bohužel další doklady nebyly dosud nalezeny. V roce 1947 byl založen oddíl házené. Začalo hrát družstvo mužů. Rok poté při sjednocení tělovýchovy přešel oddíl do místního Sokola. Družstvo mužů bylo zařazeno do I. B třídy, kde hrálo celkem 7 družstev. V roce 1953 se změnil název „házená“ na „česká házená“ a změnil se název oddílu na Baník Žatec. Družstvo mužů bylo zařazeno do krajského přeboru, kde skončilo na 3. místě. V roce 1954 bylo založeno družstvo dorostenců a poté i družstvo žen. V roce 1964 bylo zapojeno v soutěžích 6 družstev. Všichni byli úspěšní a v mistrovské soutěži se umístila na 3. místech. Na 4. místě skončily dorostenky. V roce 1966 postoupilo družstvo žen poprvé v historii do I. ligy a také se oddíl přejmenoval na TJ Šroubárna Žatec a byl vyhlášen jako nejlepší v okrese Louny. V roce 1968 ženy sestoupily do II. ligy a po dvou letech se vrátily zpět do ligy. V roce 1980 získalo družstvo dorostenek i dorostenců titul přeborníka kraje. Dorostenky dostaly na mistrovství ČSSR bronzové medaile a dorostenci skončili na 4. místě. Rok 1989 přinesl ženám

sestup do nižší soutěže po 12 letech. V roce 1992 oslavili 45. výročí založení oddílu již tím, že byl uspořádán první ročník netradičního turnaje rodin za účasti 10 družstev. Ženy i žáci se stali přeborníky Severočeské oblasti. Ženám se podařil i rok 2000 a v semifinále Českého poháru vybojovaly 2. místo a postoupily do finále, kde prohrály všechna 3 utkání. V roce 2007 se zúčastnili muži „B“ předkola Českého poháru v Hejnicích a postoupili z 1. místa do základního kola. I ženám se v té sezóně vedlo. Oddíl byl pověřen pořadatelstvím osmifinále Českého poháru mužů v hale. Žatečtí muži po velmi vyrovnaných utkáních dokázali z druhého postupového místa jít do čtvrtfinále. Ženy začínaly o týden dříve v hale v Čakovicích, kde postoupily do čtvrtfinále. Ženám se podařilo postoupit do dalšího kola z 2. místa. Nyní hrají v Žatci všechny věkové kategorie. Od žen a mužů po nejmenší přípravku. Muži i ženy hrají druhou nejvyšší soutěž (nhzatec [online]).

TJ JISKRA RASPENAVA

Házenkářský oddíl se datuje od roku 1966. Tento rok se na hřišti pod vedením Vladislava Kobery uskutečnil první trénink, na kterém byly dívky i chlapci. Oddíl měl zpočátku jedno družstvo žáků a jedno družstvo žákyň. Začala hrát přátelská utkání, později roku 1968 se žáci i žákyňe propracovaly do mistrovské Liberecké oblasti. Rok 1970 byl velmi úspěšný a družstva dorostenců, dorostenek a žákyň získala titul přeborníka oblasti. Postupně se oddíl propracoval mezi nejlepší oddíly na Liberecku, i v celém tehdejší Severočeském kraji. V sezóně 1976 hrála družstva mužů i žen ve II. lize. Až v roce 1986 si členové svépomocí postavili kabiny a upravili hřiště. V roce 1989 muži získali 1. místo v krajském přeboru. Muži se dostali do II. nově založené ligy, kam je kraj nepřihlásil. Ženám se dařilo a vyhrály halový turnaj v Raspenavě. V roce 1994 muži i ženy skončily na 7. místě v Severočeském kraji. V roce 1995 se dařilo mladším žákyním a staly se vítězky Poháru ČR. Rok 2000 se podařil mužům, kteří postoupili do II. ligy, pouze jen na jednu sezónu a rok 2006 se opakovat. V roce 2009 postoupili muži do II. ligy, kde hrají dodnes. Ženy nyní hrají II. ligu (nhraspenava.cz [online]).

KNH CHOMUTOV

Historie klubu se datuje od roku 1925, kdy byl v Chomutově založen oddíl české házené. Po II. světové válce se tradice házené obnovila nejdříve na průmyslové škole, kde si skupina studentů založila svůj házenkářský oddíl. Středoškoláci sehráli několik utkání i mimo okresní město a zanedlouho byl o hráče projeven zájem z nově utvořeného oddílu SK Poldina Hut', kde zároveň vzniklo i družstvo žen. Házená se nejdříve hrála na fotbalovém hřišti, později se však vybudovalo hřiště. Od roku 1949 se hrála házená v Chomutově pod hlavičkou TJ Sokol SONP a rok poté byl název změněn na Sokol Hutě. V roce 1952 se zrušil Sokol a od 1953 byl nový oddíl s názvem TJ Baník. V roce 1956 byl dokonce oddíl TJ Baník Chomutov zařazen do I. ligy, kde hrál až do roku 1961, kdy sestoupil do krajského přeboru. Důvodem byl odchod hráčů do oddílů mezinárodní házené. Od roku 2002/2003 se oddílu povedlo znovu začít pracovat s mládeží. Největší úspěch starších žáků byl v roce 2018/2019, kdy se probjovali na mistrovství ČR, kde získali 3. místo. Družstvu dorostenců se také vedlo a vybojovali na mistrovství ČR 2. místo. Nyní hrají muži II. ligu a ženy I. ligu (knhchomutov.cz [online]).

SK KLÁŠTEREC NAD OHŘÍ

První zmínka o národní házené ve městě se datuje od roku 1986, kdy na základní škole v pionýrské skupině vzniklo první družstvo žaček. V prosinci roku 1986 nesl neoficiální název „Gala“ a po roce se oficiálně přejmenovali na 4. ZŠ v Klášterci nad Ohří. První přátelské utkání se konalo v roce 1987, kdy dívky hrály proti chlapcům. V roce 1988/89 bylo přihlášeno i družstvo mladších žaček. V roce 1990 bylo poprvé přihlášeno družstvo dorostenek. Ženské družstvo také hrálo a v roce 1993 zvítězilo v Severočeské oblasti, tím se dostaly na kvalifikaci do I. ligy, ale neúspěšně. Ženám se povedlo postoupit do I. ligy až v roce 1997/1998 a po dvou letech, tedy 2000/2001 se sesunuly zpět do II. ligy. V roce 2001/2002 byl založen oddíl mužů, kterým se ale nedařilo a skončili na posledním 9. místě, tak se opakovala i další sezóna. V roce 2005/06 ženy vyhrály v kvalifikaci a zajistily si účast v I. lize. Sezóna se jim ale nepovedla a skončily na posledním místě, tím tedy spadly do II.

ligy. Ženská házená v Klášterci nad Ohří skončila a družstvo mužů hraje nyní oblastní přebor (sknhklasterec.estranky.cz [online]).

7.3 VÝCHODOČESKÝ REGION

TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD

Národní házená byla v Lázních založena roku 1920. Do Lázní Bělohradu se dostala díky studentům, kteří hru okoukali v Praze. Házená se během historie hrála pod hlavičkou bývalých jednot- DTJ, SPARTAK, SK a SOKOL. Od svého založení do II. světové války se bohužel žádné záznamy nezachovaly. V roce 1945 se uskutečnila oslava 25 let založení házené v Lázních Bělohradě. V tuto dobu hrálo družstvo žen a družstvo mužů. Od roku 1948 se spojilo družstvo mužů a dorostenců, kteří tak hráli do roku 1951. V roce 1954 se utvořily ženy, které se staly přebornicemi kraje. Během let přibyla spousta družstev. V roce 1970 zvítězily ženy v krajském přeboru a vybojovaly si tak titul přebornice Východočeského kraje a postoupily tak do II. ligy žen. V roce 1972 kvůli finančním problémům a nedostatku hráček se opustila II. liga. Oddíl měl v roce 1989 v činnosti celkem 92 hráčů a hráček. V roce 1992 bylo v činnosti celkem 5 družstev a také byla přihlášena 2 družstva mužů. V roce 1996 hrály ženy okresní přebor a muži měli pouze jedno družstvo, vyhráli oblastní přebor a v roce 1997 a postoupili do II. ligy. Družstva v oddílu se střídala a v roce 2006 byli v činnosti pouze 2 družstva - mladší žáci a starší žákyně. V současnosti ve městě ženská ani mužská házená není. Hrají zde pouze žáci, žačky, dorostenci a dorostenky (hpstranky.webgarden.cz [online]).

TJ ČERVENÝ KOSTELEČ

Oddíl byl založen roku 1939, kdy do něj přišli i hráči bývalé DTJ. Družstvo mužů hrálo pouze přátelská utkání se sousedními oddíly a družstvo žáků se zúčastňovalo turnajů. V 1949- 1956 měl oddíl založeno přes 10 družstev, kde se hrál jak oblastní, tak i krajský přebor. Na konci padesátých let došlo ke stagnaci oddílu, byla činnost na nějakou dobu ukončena. V roce 1963 se dalo dohromady družstvo žáků. V osmdesátých letech bylo úspěšné družstvo žen, které postoupilo několikrát na kvalifikaci o I. ligu. Poslední kvalifikace byla v roce 1991 v Čakovicích. Rok 1993 znamenal rozpad mužského družstva, což znamenalo odchod většiny

funkcionářů a trenérů z oddílu. V dalších letech byla velmi úspěšná družstva mládeže. Například v roce 1997/1998 byly mladší žákyně na poháru ČR, kde skončily na 1. místě a v roce 2000/2001 se starší žákyně umístily na Poháru ČR na 3. místě (nhck.wz.cz [online]). Nyní oddíl už nějaký čas nehraje.

HK HLINSKO

Oddíl byl založen v roce 1919. Kdy prvním programátorem byl pan Těšík, který uspořádal propagační utkání družstev Studentské XI. z Pardubic na Dni ženských sportů v Hlinsku. V tento rok se konal i první tréninkový zápas dvou Hlinických družstev. První vítězství oslavily házenkářky dne 5. října 1919. V roce 1923 ženy zvítězily v 5 utkáních a název týmu se změnil na SK Hlinsko. Ženské družstvo se rozpadlo z důvodu nedostatku hráček. V roce 1925 se opět vrátilo družstvo žen, kdy v roce 1928 se zúčastnilo mezinárodního zápasu v Jugoslávii, kde prohrály 1 : 14. Dalším úspěšným rokem žen byl rok 1930, kdy získaly již počtvrté titul mistra Východočeské župy. V roce 1951 vzniklo družstvo dorostenek, které postupně přecházelo do družstva žen. V roce 1981 se ženy utkaly o postup do ligy, kde zvítězily. Na konci devadesátých let měl TJ Spartak Hlinsko 2 družstva žaček, družstvo dorostenek a družstvo žen. V roce 2005 začalo hrát družstvo dorostenek dvě soutěže najednou, jak za dorosteneckou kategorii, tak za ženské družstvo „B“. Během let získala děvčata mnoho ocenění, v roce 2007 vyhrála pohár ČR. Házenkářský klub zrušil v roce 2012 družstvo žen „B“, kvůli nedostatku hráček. Nyní se v Hlinsku hraje pouze nejvyšší liga žen (hkhlinisko.estranky.cz [online]).

TJ SOKOL KRČÍN

Rozhodnuto o vytvoření odboru házené SK Krčín bylo 1944. Tato národní hra se v Krčíně hluboko zakořenila. S výjimkou let 1955- 1967, kdy hráči z Krčina startovali za Nové Město nad Metují. Na obnovení museli hráči čekat dlouhých 7 let, kdy v roce 1967 došlo k opětovanému obnovení oddílu házené v Krčíně. První se založilo družstvo žáků, které vstoupilo do krajské soutěže. V této době byl u mládeže o házenou velký zájem, chtěli hrát i děvčata, ale nebyl nikdo, kdo by je trénoval. Žákyně se založily v roce 1953, ale vydržely spolu pouhý rok. První ženské družstvo se založilo v roce 1979/1980. Muži hráli okresní přebor, kde vyhrávali, ale z důvodu

finančních problémů do II. ligy nepostoupili. Poprvé se podařilo v roce 1989 vyhrát mužům turnaj o Podorlický pohár. V sezóně 1999 se ženám podařilo obsadit 2. místo v oblastním přeboru, další rok vyhrály a zúčastnily se kvalifikace o postup do II. ligy, bohužel neúspěšně. Na vysněnou kvalifikaci si musely počkat až do roku 2004/2005, kde postoupily do I. ligy. Nyní hrají stále I. ligu. Muži v roce 2004/2005 postoupili do finále play-off, kde si zahráli s týmem TJ Plzeň Újezd. Ve finále byli úspěšní a vybojovali si titul. V současnosti hrají muži také v I. lize, jako ženy (sokol-krcin.cz [online]).

TJ NÁCHOD

První kroužek házené byl založen v roce 1921. Házenou v Náchodě zahájily ženy, poté se k nim přidali i muži a během let se rozvinula i mládežnická družstva. V roce 1974 skončila mužská házená v Náchodě a v roce 1975 se změnil název házenkářského klubu na TJ Náchod. V současné době má náchodský oddíl pouze družstvo žen, které hraje v oblastní soutěži (nh-nachod.cz [online]).

TJ SOKOL OPATOVICE NAD LABEM

Oddíl národní házené byl založen v Pohřebačce roku 1943. Oddíl byl pod názvem Slavoj Pohřebačka. V roce 1948 byl oddíl změněn na Sokol Opatovice, takto působí dodnes. První velké sportovní úspěchy dosáhlo družstvo mužů v letech 1955-1957. V roce 1956 hrálo družstvo mužů divizi. Po roce se divize rozpadla a tým se zrušilo na nějaký čas družstvo mužů. Sportovní činnost se obnovuje díky dorostencům v roce 1960. Během let se oddíl rozvíjí a vzniká družstvo žáků. Družstvo dorostenců v roce 1971 a 1972 získalo titul přeborníka Východočeského kraje a na mistrovství Čech a ČSSR bronzové medaile. Družstvo mužů se vrací do II. ligy v roce 1974, kde skončilo na 9. místě. Vzhledem k reorganizaci soutěží byla II. liga v roce 1975 zrušena a tak družstvo mužů opět hrálo krajský přebor. Rok 1977 se vedlo družstvu mužů, kdy vyhráli krajský přebor a dostali se do kvalifikace o postup do I. ligy. Tato situace se opakovala sedmkrát, ale nikdy se mužům nepodařilo postoupit. V roce 1990 se obnovila II. liga a družstvo mužů bylo zařazeno do „Moravské“ skupiny II. ligy. Mužům se dařilo a skončilo na celkovém 2. místě. Jelikož vítěz skupiny neakceptoval postup do I. ligy, podařilo se tak mužům hrát

poprvé v historii nejvyšší soutěž. V nejvyšší lize hráli pouhý rok, poté sestoupili zpět do II. ligy. Od roku 1992 se začalo vytvářet nové družstvo mužů. V současné době hraje družstvo mužů i žen nejvyšší ligu (nhopatovice.cz [online]).

7.4 JIHOMORAVSKÝ REGION

DRAKEN BRNO

Klub národní házené byl založen v roce 1959, jako kroužek. V roce 1979 přešel pod název TJ Tábor Brno. Úspěchu dosáhly starší žákyně v roce 1990, kdy se staly mistryněmi Československa. Od roku 2000 se oddíl nazývá Draken Brno. Velmi úspěšní byli starší žáci, kteří se třikrát stali mistři ČR a to v roce 1998, 2002 a 2010. V roce 2012 uspořádal klub mistrovství ČR dorostenců, kde se dorostenci umístili na 2. místě. Družstvu mužů „A“ se v sezóně 2013/2014 podařilo postoupit do nejvyšší ligy a v následující sezóně se to povedlo družstvu žen. V oddílu jsou v současné době všechny kategorie, od nejmladší přípravky po ženy a muže (draken.cz [online]).

SK AUTONOT JIHLAVA

První zmínky o založení házené pocházejí z 30. let 20. století. Ženy byly v roce 1958, 1959, 1966 mistryněmi Československa. Velké úspěchy přinesla i družstva mládeže, která dosáhla několika titulů. Dorostenci se stali mistry Československa v roce 1954 a v roce 1976 vítězi Poháru ČR. Mistry Československa se stali i starší žáci a to za rok 1961, 1962, 1971, 1973, 1979. Družstvo mužů „B“ začal hrát v roce 2010/2011 Jihomoravský oblastní přebor. V současné době má oddíl celkem 8 družstev, z toho 5 mládežnických družstev. Družstvo mužů „A“ hraje II. ligu a ostatní týmy jsou v oblastním přeboru (skautonotjihlava.cz [online]).

TJ SOKOL OSTOPOVICE

Prvními průkopníky byly pan Josef Šuman a Miroslav Šmídek, vybudovali tým, který hrál celých 30 let soutěž v rámci župy J. Máchala. Sportovní činnost byla přerušena zákazem Sokola německými okupanty. K obnovení oddílu přišlo roku 1970. Muži si založili družstvo a přihlásili se do krajského přeboru. Po nějakém čase se založilo i družstvo žáků a žákyně. V roce 1986 po vítězství v krajském přeboru se družstvo mužů dostalo na kvalifikaci do I. ligy, ale neúspěšně. Následující rok se celá akce opakovala a muži se dostali do kvalifikace, kde jim postup unikl pouze o

jeden bod. Sen se jim splnil až v roce 1988, kdy družstvo zvítězilo bez ztráty jediného bodu I. ligy, a dosáhlo tak největšího úspěchu v historii oddílu. Po osmi letech sestoupili zpět do II. ligy. V současné době hraje družstvo mužů „A“ II. ligu, muži „B“ hrají okresní přebor a dále v oddílu působí mládežnická družstva (tjsokolostopovice [online]).

KNH MORAVSKÁ SLAVIA BRNO

Klub národní házené v Moravské Slavii má dlouholetou tradici. V roce 1919 byl založen odbor dívčí házené. V roce 1922 se založilo družstvo mužů, které začalo hrát župní přebor. V předválečných letech se oslavila celá řada úspěchů jako devětkrát mistr Západomoravské župy, třikrát zemští mistři Moravy a jednou mistr ČSR. V roce 1930 získalo družstvo mužů 3 tituly Mistry župy, Mistr Moravy a Mistr ČSR. Poválečná léta už tak úspěšná nebyla, oddíl zanikl a obnovil se až v roce 1965. Nový název dostal oddíl v roce 1993 a to Klub národní házené Moravská Slavia Brno. V současné době hraje družstvo mužů „A“ ve II. lize a družstvo žen hraje Jihomoravský oblastní přebor (moravskaslavia [online]).

SK NH VESELÍ NAD MORAVOU

Roku 1935, po neshodách s tehdejší AFK Veselí nad Moravou, byl založen oddíl HC Veselí nad Moravou. V tehdejších letech se házená hrála jenom v okolních obcích. V roce 1941 bylo v oddíle založeno družstvo mužů i žen. V roce 1943 se muži kvalifikovali do zemské divize, ale neúspěšně. O dvě sezóny později skončilo družstvo mužů na 2. místě v divizi a kvalifikovali se do ligy. Postoupit se jim podařilo až v roce 1946. Mužské družstvo se rozpadlo v roce 1949 a obnovilo se až o 3 roky později. V sezóně 1958/59 obsadili muži 2. místo. Roku 1970 se založil tým žákyň. V další sezóně obsadily žákyň v přeboru Moravy 3. místo. Postupem času přešly žákyň i do dorostu a žen. V roce 1975 se sehrálo utkání juniorů Čechy-Morava. Během několika let měl oddíl spousty úspěchů a titulů. V sezóně 1999/2000 si muži dali cíl, postoupit do I. ligy a také se povedlo. V I. lize zůstali pouhý rok a sestoupili zpět do II. ligy. V roce 2011/2012 se muži dostávali do formy a obsadili 4. místo. Dorostenci si v roce 2014 odvezli stříbrné medaile z Poháru ČR. V současné době hraje v oddílu mládež a muži „A“ (nhveseli [online]).

TJ MIROSLAV

Oddíl byl založen roku 1948. První úspěch spadá do roku 1956, když se dorostenky staly přebornicemi ČSR a družstvo pokračovalo dál úspěšně do II. ligy žen v roce 1961. Když se toto družstvo rozpadlo, zaměřil se oddíl na mládež. Žákyně v druhé polovině 80. let ovládla krajskou soutěž a reprezentovala Jižní Moravu na přeboru ČSR. V 90. letech se obnovilo opět družstvo žen, které se po několikatém vítězství zúčastnily kvalifikace do I. ligy. Několik dalších let bylo v oddílu jen družstvo žen, díky nedostatku hráčů. Velký zlom nastal v roce 2008, kdy se vytvořila nová základna mladých házenkářek a v roce 2009/2010 se děvčata poprvé přihlásila do oficiální soutěže. Již další sezónu se děvčata umístila na 2. místě Jihomoravského přeboru a tím si zajistila účast na Poháru ČR v Plzni. Družstvo žaček přineslo mnoho úspěchů do oddílů i v nadcházejících letech. I v současné době hraje mládež v oddílu dobrou házenou (hazena-miroslav [online]).

TJ SOKOL OLBRAMOVICE

Tělovýchovná jednota vznikla v roce 1946. Během let se stále rozrůstala a aktivita sportovní činnosti se zvyšovala. Národní házená se začala hrát v roce 1975. Nejčastější družstva byla družstva mládeže. V několika soutěžích hrály soutěže krajského přeboru i ženy, které se dostaly na kvalifikaci do I. ligy. Kromě spousty soutěží se družstva zúčastňovala různých turnajů, odkud si odvezla plno ocenění. V roce 1978 získaly starší žačky titul přeborníka okresu, stejný titul přeborníka kraje a také skončily na 5. místě v celostátním mistrovství republiky v Náchodě. V roce 1988 vyhráli starší žáci v celostátním finále Českého poháru v Přerově a v roce 1994 se umístili starší žáci v celostátním finále Českého poháru na 4. místě. Během několika dalších let družstva mládeže přinesla spousta titulů. V roce 1998 skončila starší děvčata na 5. místě ve finále Českého poháru a dorostenky si odvezly 2. místo. V roce 2003 si odvezla děvčata 3. místo z mistrovství ČR v Příchovicích (mestys-olbramovice [online]).

7.5 SEVEROMORAVSKÝ REGION

NH CHROPYNĚ

V Chropyni byla založena česká házená v roce 1923 při tělovýchovné jednotě Sokol. První zápas se hrál v Chropyni se Sokolem Přerov a domácí Sokol Chropyně prohrála 1 : 20. V druhé polovině 30. let začaly hrát v Chropyni ženy. Po roce 1950 se házená stala oblíbeným sportem a začala se hrát i ve školách. V soutěži měl oddíl přihlášeno družstvo žáků, dorostenců, mužů a žen. Ženy hrály jen do roku 1957, než se ženské družstvo odhlásilo ze soutěže. Družstvo mužů hrálo krajský přebor a v roce 1961 poustoupilo z krajského přeboru do divize. V roce 1963 se sezóna povedla dorostencům, probjovali se do finále přeboru, kde skončili na 4. místě. Od roku 1964 hrálo družstvo mužů ve II. lize a v roce 1971 sestoupili zpět do krajského přeboru. V krajském přeboru se jim vedlo a postoupili zpět do II. ligy. V roce 1974 se dokonce probjovali do nejvyšší ligy. Mládežnickým družstvům se podařilo získat také hodně titulů. V roce 2010/2011 vyhrály mladší žačky pohár ČR. Mladším i starším se dařilo v sezóně 2012/2013, kdy skončili na mistrovství ČR na 3. místě. Dorostenky se také umístily několikrát na Poháru ČR. V současné době hraje v oddílu 9 družstev. Od nejmladších po ženy a muže (nhchropyne [online]).

SK HUDLICE

Oddíl byl založen v roce 1973, nejdříve jako TJ Sokol Hudlice. V roce 1981 se umístily mladší žákyně v přeboru kraje na 5. místě. Nový povrch hřiště byl položen v roce 1986. Tento rok skončily mladší žákyně na přeboru kraje na 4. místě. Oddíl byl na začátku založen jen pro děvčata, protože chlapci se věnovali jiným sportovním činnostem, jako byl stolní tenis nebo fotbal. Během let se vybuodovala členská základna a oddíl mohl přihlásit do soutěží více družstev. V roce 1989 byla zrušena některá družstva, což bylo i družstvo žen. Dalším rokem se ženy opět přihlásily a vyhrávaly zápasy. Po úspěšném ročníku, muselo družstvo žen opět ukončit soutěž (skhudlice [online]).

TJ SOKOL KOKORY

Oddíl byl založen v roce 1923. V roce 1932 se vytvořilo první družstvo žen.

V prvním roce skončily ženy na 4. místě v okrsku Prostějov a zúčastnily se také několika turnajů. Družstvo žen se po nějaké době rozpadlo a až v roce 1977 se podařilo sestavit družstvo žaček a vrátit tak dívčí házenou. Žačky byly úspěšné a měly celkem 4 účasti ve finále republikových přeborů. Starší žačky se staly mistrem republiky 2000 a vicemistrem 2001. Dorostenky se staly vicemistrem ČR 2003.

V současné době hraje družstvo žen i mužů nejvyšší soutěž. Žákovská a dorostenecká družstva hrají mládežnické soutěže (obeckokory.cz [online]).

TJ SOKOL NELEŠOVICE

Jednota Sokol v Kokorách byla založena 1922. V roce 1939 byl oddíl Sokol zrušen, kvůli okupaci Československé republiky, ale činnost však nepřestala. Dále existovala základní tělesná výchova, kde se hrála česká házená i odbíjená. Nehrálo se však závodně. V roce 1942 začali členové bývalé jednoty Sokol uvažovat o založení sportovní organizace, české házené. Protože však hřiště svými rozměry neodpovídalo pravidlům, sportovci se připojili do většího oddílu sportovního klubu Rokytnice. Osamotnění tělovýchovy v Nelešovicích došlo až v roce 1944, i když nadále patřil pod sportovní klub Rokytnice. Tento rok se družstvu mužům dařilo a postoupili do II. ligy. V oddílu již existovalo i dvě družstva dorostenců. V dalším roce, tedy v roce 1945, kdy družstvo mužů hrálo II. ligu, měli naději postoupit do nejvyšší soutěže. Bohužel to nebylo možné, protože řada členů dojížděla na vzdálená pracoviště. Až v roce 1964 došlo k reorganizaci české házené. Nelešovice v té době hrály okresní přebor a měli družstvo žáků. V roce 1973 hrálo družstvo mužů krajskou soutěž (nelesovice.cz [online]).

TJ PUSTĚJOV

Oddíl byl založen v roce 1973. Tento rok se také ustanovilo družstvo žáků. V roce 1979 se zrekonstruovalo hřiště a mladší žáci získali titul přeborníka Severomoravského kraje. Rok poté zopakovaly stejný titul starší žákyně, kdy získaly

přeborníka ČR. V roce 1983 a 1991 se pořádá na hřišti v Pustějově utkání Čechy-Morava. Ženy postoupily do I. ligy v roce 1985 a muži do II. ligy roku 1990. Rok 1996 získalo družstvo žen mistrovský titul a další sezónu titul zopakovaly. Družstvu mužů se vedlo v roce 2000, kdy v druhé nejvyšší soutěži získali 2. místo. V roce 2003 se v Pustějově oslavovalo 30 let od založení oddílu. V sezóně 2006/2007 má oddíl celkem 4 družstva, v oblastních přeborech a družstvo mužů ve II. lize. V současné době má oddíl stále 4 družstva, družstvo mužů, žen, mladší a starší žačky (pustejov.cz [online]).

TJ SOKOL SVINOV

Oddíl národní házené byl založen v roce 1922. TJ Sokol Svinov je oddíl národní házené, ale také oddíl volejbalu. Mezi první úspěchy patří družstvo mužů, kdy se v letech 1934- 1937 stali 4x v řadě přeborníkem ČOS a v roce 1938 byli na 3. místě. V roce 1988/1989 si vybojovali postup do I. ligy. Kvalifikace se konala v Ostopovicích. Družstvo mužů se udrželo v lize 6 let, poté sestoupili do II. ligy. V roce 2005/2006 se mužům dařilo a vrátili se zpátky do I. ligy. V roce 2012 probíhaly oslavy 90. let oddílu národní házené ve Svinově. V roce 2018/2019 muži hráli I. ligu. V současné době je v oddílu kolem 10 družstev, od nejmenších po ženy a muže. Muži „A“ i ženy hrají I. ligu a pohybují se na předních žebříčkách tabulky (hazenasvinov.cz [online]).

SSK VÍTKOVICE

První družstvo bylo v Sokole Vítkovice založeno v roce 1920, kdy bylo odehráno 13 utkání. V průběhu dalších let byly založeny další oddíly. V roce 1921 byl založen oddíl DTJ Vítkovice Louisová a o 2 roky později se založil oddíl SSK Vítkovice. Házenou v SSK Vítkovice hrály především ženy a dorostenky. V letech 1925- 1931 získal oddíl Louisová 6x prvenství ve XII. okresu DTJ a také pětinasobným vítězem v soutěži o Putovní vlajku DTJ. Mezi nejlepší družstva v době okupace patřilo družstvo dorostenců, kteří získali přebornický titul DTJ a 2x hráli ve finále. V roce 1945 měli Vítkovice nejlepší dorostence v republice. Rok 1948 přinesl změny a sjednotila se tělovýchova, byla zrušena DTJ nebo byla sloučena se sokolskými jednotami. V roce 1954 se družstvo žen probojovalo do II. ligy. Mladším

generacím se dařilo v roce 1958, kdy se mladší i starší dorostenci umístili na 2. místě v Přeboru ČSR. V roce 1972 měl oddíl v soutěžích založeno 8 družstev. Roku 1974 se ženy dostaly do I. ligy a po 4 letech získaly mistrovský titul, který zopakovaly i v roce 1982. V roce 1988 sestoupily ženy do krajského přeboru, stejně skončilo i družstvo mužů, kteří také sestoupili. Další sezónu se ženy opět dostaly do I. ligy a družstvo mužů skončilo na 2. místě. V současné době hraje družstvo mužů II. ligu (nh-sskvitkovice.hys.cz [online]).

8 VZNIK A VÝVOJ NÁRODNÍ HÁZENÉ V PLZEŇSKÉM REGIONU A SE ZAMĚŘENÍM TJ SOKOL KYŠICE

Před I. světovou válkou se hrála házená v celém Rakousko - Uhersku a ve spousty jiných zemích. Později se hrálo také v Klatovech a v Plzni. Národní házená se šířila do různých měst a za nějaký čas bylo v ČSR kolem 200 klubů a jednot (Lang, Vendler, 1982).

V plzeňském kraji se házená začala hrát již v roce 1919 a to ve sportovních klubech. Nejdříve začaly hrát ženy na Letné, SK Smíchově a Viktorii, poté je následovali muži a dorostenci. V roce 1920 zvítězilo mužské družstvo Sokola Plzeň, to se hrálo o přebor Plzeňské župy. Slavnou tradici západočeské házené založili právě dorostenci Sokola Plzeň, kvůli finančním problémům však později přešli do SK Smíchov. Dorostenci byli výborní hráči. Díky funkcionářům klubu SK Smíchov byla založena Západočeská župa házené. Tato událost zaznamenala rozvoj národní házené v Plzni. Přihlásila se spousta dalších družstev z řad Sokola a DTJ. První mistrovské utkání házené žen se uskutečnilo 17. května 1925 mezi SSŽ Plzeň a Olympií Nýřany. SK Doudlevecké byl další oddíl, který vycvičil mnoho dobrých hráčů. Přestoupili do něj hráči Sokola, jelikož neměli kde hrát.

Zápasy Čech a Moravy patřily během války k největším událostem v české házené. Dokonce v roce 1944 se v Plzni uskutečnil zápas před 6000 diváky. Za Čechy nastoupili i plzeňští hráči (Lang, R., Vendler, K., 1982).

8.1 PŘEHLED ODDÍLŮ V PLZEŇSKÉM REGIONU

TJ PLZEŇ ÚJEZD

Národní házená je už dlouholetou tradicí, a to od roku 1915. Stále je to velmi žádaný sport s velkou účastí sledujících na utkáních. Velkou základnu tvoří týmy od těch nejmenších po ženy a muže. Ženy hrají teprve od roku 2012/2013. Házená se velmi daří mužům, kteří od roku 2005 osmkrát dosáhli medaile a v roce 2013/2014, po čtvrté v historii získali titul Mistra ČR. V sestavě jsou velmi dobří hráči, kteří

každoročně reprezentují Čechy na mezistátním utkání Čechy- Morava (sport.plzen.cz [online]).

TJ VŘESKOVICE

Dělnická tělovýchovná jednota byla založena v roce 1919, národní házená se v obci začala hrát v roce 1929 a hraje se do současnosti. V roce 1949 byla založena tělovýchovná jednota s dvěma oddíly, byla to národní házená a lední hokej. Žákyně a muži byla jediná 2 družstva v roce 1971. Během pár let se družstva znásobila a hráli muži, dorostenci, žáci a žákyně. První úspěchy v roce 1978 patří dorostenky, které získaly pohár ÚV SSM v krajském přeboru (dnes Český pohár) a na mistrovství ČSSR obsadily 5. místo. Rok poté zvítězily ženy v krajském přeboru bez ztráty jediného bodu. V roce 1994 postoupilo družstvo mužů z krajského přeboru do 2. ligy, kde se udrželi pouhé 3 sezóny a po čtyřech letech se opět vrátili do druhé ligy, a to pouze na rok. V roce 2007 se konal Zimní halový pohár, kde dorostenci skončili na 4. místě. Také v roce 2009 se dařilo mladším žákům na Zimním halovém poháru Západočeské oblasti, kde skončili na 1. místě a na Zimním halovém poháru ČR obsadili 4. místo. V současné době jsou v oddílu 4 družstva- 2 družstva mužů, starší žačky a žáci (Kříž, 2002).

TJ SOKOL VŠENICE

Založení oddílu sahá až do roku 1925. Přesušení házené nastalo při II. světové válce. Obnovení české házené se datuje od roku 1960. A od roku 1980 se začalo pracovat s mládeží, které se věnují dodnes. Nejúspěšnějším byl rok 1990, kdy se žáci stali přeborníky kraje a vybojovali 1. místo na přeboru republiky. Hráči z toho družstva hráli dále jako dorostenci, kde se jim také vedlo a poté postupně přestupovali do družstva mužů. V roce 1995 se podařilo mužům postoupit do oblastního přeboru, kde postupně stoupali v žebříku úspěšnosti a v roce 1998 získali titul přeborníka oblasti, kde skončili na 1. místě. Historického úspěchu se dočkala národní házená ve Všenicích v roce 2002/2003, kdy se družstvu mužů podařilo obsadit 1. místo ve II. lize a postoupili do nejvyšší soutěže - první ligy (Hucl, 2005). V současné době hraje v oddílu 5 družstev. Družstvo mužů „A“ hraje II. ligu a druhé

družstvo mužů jsou v okresním přeboru. Dále je družstvo dorostenců, mladších žáků a žaček.

TJ SOKOL STUPNO

Sokolská jednota byla založena v roce 1919. Vznik národní házené je v roce 1928, kdy se dokončila výstavba hřiště. V roce 1932 vstoupila družstva do soutěží a vyvrcholení házené ve Stupně bylo 1940 a to postupem do ligy. Liga se hrála jen v Čechách, na Moravě bylo sehráno jednokolové zemské mistrovství. Během válečných let 1943 Stupno sestoupilo do divize. Po deseti letech, tedy v roce 1953 se opět podařilo vrátit družstvu do I. ligy, hrálo se opět ve dvou skupinách. Rozhodlo se, že od sezóny 1955 se bude hrát celostátní liga. Hrálo v ní 5 nejlepších oddílů z každé skupiny z ročníku 1954. Od roku 1957-1960 hrálo družstvo II. ligu, kde se udržovalo na posledních místech tabulky. Velká změna přišla v roce 1962, kdy Stupno vyhrálo II. ligu a dostalo možnost hrát v nejvyšší soutěži. V I. lize se mužům vedlo a udržovali se v horním žebříčku tabulky. V závěrečném zápase odjeli do Mostu, kde zvítězili a vybojovali si medaili za 3. místo v tabulce. Bohužel další sezóna se mužům nepovedla a sestoupili tak zpátky do II. ligy. Návrat zpět do I. ligy se podařil v roce 1966, kde vydrželi do roku 1972. Hráči si vše vynahradili v roce 1976, kdy zvítězili v oblastním přeboru a triumfovali i v kvalifikaci o I. ligu v Bakově. Poté v roce 1979 přišel sestup z I. ligy. Od roku 1980 se do nejvyšší ligy vrátili a hráli až do roku 2009. Následně sestoupilo družstvo mužů do II. ligy a v roce 2010 sestoupilo do krajského přeboru. V roce 2017 oslavila národní házená 85 let existence v obci. V současné době hrají ženy okresní přebor a družstvo mužů „A“ II. ligu (obecbrasy.cz [online]).

TJ SOKOL BLOVICE

Národní házená se v Blovicích začala hrát v roce 1921. Počet hráčů se rychle rozrůstal a házená se stala velmi oblíbeným sportem v obci. Za války měla házená až 120 hráčů a dokonce 12 družstev. Družstva TTC Blovice a SK Blovice získala 1. a 2. místo v mistrovské soutěži a tím si zajistila postup do kvalifikačního turnaje o postup do divize. Celý turnaj vyhrálo družstvo TTC Blovice, tudíž postoupilo do divize. V roce 1942 byly úspěšné dorostenky, když získaly titul mistra Západočeské župy a

o rok později ještě přidaly titul mistra Čech. Ve stejném složení pokračovaly i v ženách a v roce 1944 si vybojovaly postup do I. ligy. Také v roce 1948 zvítězily v oblastním přeboru ČOS a na sletovém přeboru se staly sletovými přebornicemi ČOS. Rok poté bohužel ženská házená v Blovicích skončila. V sezóně 1968- 69 získalo družstvo dorostenců titul Přeborníka ČSSR a muži postoupili do II. ligy, kde zůstali pouhý rok a sestoupili zpět do nižší soutěže (Khodl, 1971). V roce 1989 ženy vyhrály krajský přebor a postoupily do kvalifikace o I. ligu, kde neuspěly. Klub měl nedostatek hráčů, proto neměl v této době žádná mládežnická družstva až do roku 1996. V roce 1999 oddíl pořádal kvalifikaci žen a blovické ženy skončily na 3. místě. V roce 2010 se ženám podařilo postoupit do I. ligy. V současné době je v Blovicích přihlášeno 5 družstev. Dvě družstva žen, první družstvo hraje I. ligu a druhé družstvo je v okresním přeboru, stejně jako mužské družstvo. V mládežnických družstvech jsou starší a mladší začky (nhsokolblovice.estranky.cz [online]).

TJ SOKOL LITICE

Dělnická tělovýchovná jednota v Liticích byla založena v roce 1927. Po válečné 7 leté pauze se v letech 1946-1951 obnovuje činnost. Také se v roce 1938 založilo družstvo žen. Díky skvělým výkonům se v sezóně 1959/1960 podařilo postoupit do I. třídy. Chlapům se podařilo v roce 1967 postoupit do II. ligy. V sezóně 1962/63 se družstvo žen stalo přebornicemi kraje a na sezónu hrály I. ligu. Jako nejúspěšnější historický rok byl rok 1981-1989. Družstvo mužů zvítězilo v krajském přeboru a postoupilo do kvalifikace o postup I. ligy. Kvalifikace se hrála v Opatovicích nad Labem, kde litičtí muži vyhráli a postoupili tak do I. ligy. Dalšími úspěchy bylo družstvo mužů „B“, žen a dorostenek, kteří se umístili na 1. místě tabulek. Družstvo mužů hrálo I. ligu a také bylo posíleno hráči ze Sokola Božkova. Po ročním výkonu bohužel sestupují. V roce 1984 postoupili litičtí muži s VTJ Most opět do I. ligy, kde zůstali pouhé 3 roky. Během dalších let se úspěchy stále střídaly. V roce 1989 družstvo dorostenců obsadilo 2. místo v kraji. Další léta přála hlavně ženám, kdy v roce 1993 pořádal oddíl TJ Litice kvalifikaci o postup do I. ligy žen. Ženám se podařilo postoupit do I. ligy, kde zůstaly dvě sezóny. V současné době hraje ženské družstvo oblastní přebor a muži „A“ jsou ve II. lize (nhlitice.me.cz [online]).

TJ SOKOL LITOH LAVY

V roce 1961 se založil oddíl národní házené. První utkání bylo sehráno v roce 1961 mezi dorostenci, Litohlavy proti Baník Rokycany, kde výsledek bohužel nebyl dochován. Druhý zápas se hrál také v roce 1961 proti Sokolu Ejpovicím a výsledek také nebyl dochován. V roce 1962/63 bylo založeno družstvo žáků a také se začala řešit stavba šaten. Muži i žáci sehráli několik turnajů. V krajské soutěži, v roce 1963/64 muži skončili na 4. místě a žáci na 3. místě. Díky velkému počtu mužů bylo v roce 1964 navrženo družstvo mužů „B“. Začátkem sezóny 1965/66 bylo založeno družstvo mužů „B“ a také se dodělaly kabiny. V oblastním přeboru se muži „A“ umístili na 8. místě. Rok poté se muži moc neposunuli a obsadili 5. místo v oblastním přeboru. V roce 1969/70 skončili žáci v okresním přeboru na 2. místě a tím si zajistili účast na boji o přeborníka kraje, tam skončili na 3. místě. Mužstvo „A“ se tento rok umístilo na 3. místě. Rok 1972 přinesl mužům velký úspěch a postoupili do II. ligy. Přeborníky Západočeského kraje v soutěži krajského přeboru se stali muži „A“ v roce 1974/75. Žáci dosáhli v sezóně 1980 jednoho ze svých nejlepších umístění. Stali se přeborníky okresu bez jediné porážky. Rok 1982 byl rokem 25. výročí vzniku Československého svazu tělesné výchovy. V roce 1989 muži sestoupili z krajského přeboru do sdruženého přeboru kraje. Během roku si ale zpátky vybojovali 1. místo a postoupili zpět do krajského přeboru. Pro muže byl velmi úspěšný rok 1996, kdy postoupili do II. ligy. V roce 2001 skončili ve II. lize na 6. místě (Kroutil Pavel, kronika Litohlav). V současné době hraje v Litohlavech družstvo mužů II. ligu a ženské družstvo od roku 2014/2015 ukončilo činnost pro nedostatek hráček.

TJ SOKOL NEZVĚSTICE

Vznik tělovýchovy vznikl v roce 1919. Byla založena 2 družstva. TJ Sokol a DTJ a to především na prostná cvičení a gymnastiku. Házená se začala hrát až v roce 1922 a přivedla také mnoho příznivců. Dvě družstva v Nezvěsticích byla do roku 1941. Během II. světové války došlo v obci k velkému rozvoji házené. V Nezvěsticích byla 4 družstva a to muži, ženy, dorostenci a žáci. Dorostenci se stali v roce 1950/51 mistry ČSR a hned v dalším roce zvítězili v Krajském poháru míru.

Ve stejném složení dorostenci přešli i do družstva mužů, kde vybojovali v roce 1958 postup do II. ligy. Ve II. lize zůstali až do roku 1965. V padesátých letech se objevila v Nezvěsticích mezinárodní házená, která s sebou strhla i spousty hráčů národní házené, ale pouze na dobu určitou. Krize v oddílu stále rostla. Svoji činnost nejdříve ukončilo družstvo žáků a poté družstvo mužů „B“. A v roce 1969 skončilo i družstvo mužů „A“. V roce 1969 se opět začalo řešit založení oddílu národní házené, povedlo se až v roce 1970. Velkým problémem díky přerušení byl nedostatek hráčů, ale během následujících let se je podařilo přilákat. V soutěžích družstev byli muži „A“ i „B“, dorostenci a žáci. Později vzniklo i družstvo žaček, které dosahovalo pěkných výsledků, když v roce 1993 obdrželo 3. místo na přeboru ČR. Mužům se podařilo v roce 1995 stát se přeborníkem kraje a jako vítězové postoupili do II. ligy. V druhé nejvyšší soutěži zůstali celých 30 let. Ženy dosáhly v roce 2001 úspěchu a vyhrály oblastní přebor a kvalifikovaly se na postup do I. ligy, kde skončily na 4. místě (Louda, 2002). V současné době hraje v oddílu mnoho družstev, od nejmenších po muže a ženy.

TJ SOKOL NÝŘANY

Česká házená se datuje od roku 1921, kdy byl založen odbor skautů při DTJ Nýřany. Předválečné období přineslo úspěchy ženám, když v roce 1927 vyhrály župní mistrovství DTJ. Od roku 1938 se vlivem okupace národní házená v Nýřanech přerušila. Oddíl české házené se vrátil až v roce 1957. Muži vybojovali v roce 1968 postup do I. celostátní ligy. V roce 1984 vybojovali dorostenci zlaté medaile v mistrovství ČR a také i v druhé celostátní soutěži vyhráli Pohár mládeže. Mistrovský titul získali i starší žáci v roce 2004, dokonce to i další sezónu zopakovali. Také v roce 2004 získali muži první titul Mistr ČR a stali se v ligových soutěžích třikrát přeborníky ČR. V roce 2008 hrají muži v 1. lize bez jediné přestávky celkem 40 sezón. V současné době je ženské družstvo a muži „A“ v nejvyšší lize (nhnyrany.cz [online]. 2015).

TJ SOKOL PŘEŠTICE

Dělnická tělovýchovná jednota byla založena v roce 1906, ale už v roce 1887 byla ustanovena Tělocvičná jednota Sokol. Po I. světové válce roku 1921, vznikla

Tělocvičná jednota Orel. V obci bylo mnoho sportovních činností a klubů, nejsilnější tělovýchovnou organizací byl Sokol a také DTJ. V roce 1948 byla v Přešticích vytvořena jednotná tělovýchovná organizace pod názvem TJ Sokol Přeštice (Voráčková, 2015). Házenou v Přešticích v roce 1922 začaly hrát ženy, bohužel roku 1923 ženské družstvo zaniklo, z důvodu nedostatku hráček. V roce 1928 se dorostenci domluvili a odehráli první utkání mezi DTJ Merklín a DTJ Přeštice. Ve stejném roce sehráli svůj první zápas i muži proti DTJ Dnešice. První turnaj házené uspořádal odbor házené v roce 1929, v Přešticích. Dohromady hrálo 10 družstev, ale přeštičtí muži neměli přemožitele a vyhráli 1. místo. V roce 1942 se znovu ustanovilo družstvo žen a rok poté i družstvo dorostenců, kteří obsadili 3. místo v Přeboru dorostenců DTJ. Družstvo žen sehrálo celkem 9 zápasů, ale až v roce 1943 se dočkaly první soutěže ženských družstev. Porazily všechny soupeřky. Díky válce se muselo zrušit družstvo mužů, pro nedostatek hráčů. I když se blížil konec války, sportovní život opět zanikl a tím i odbor házené. Po skončení války se odehrálo první poválečné utkání s DTJ Příchovicemi. Po válce bylo v Přešticích málo odborů házené a tak se mistrovství 38. okresu DTJ nehrálo. Mistrovské soutěže se rozehrály až v roce 1948. V roce 1950 přišly problémy s nedostatkem hráčů mužského oddílu, a tak družstvo doplnili dorostenci. Od roku 1953 hráli házenkáři pod názvem Slavoj Přeštice. Dorostenkám se dařilo a získaly první titul krajského přeborníka v přeštickém oddíle. Díky titulu si zahrály kvalifikaci o postup do finále Přeboru ČSR, kde ztratily pouhý bod. O dva roky později dorostenky opět vyhrály krajský přebor. Další sezónu soutěže odehrály již jako družstvo žen ve II. lize. V roce 1963 sehrály ženy pouze 3 utkání, kvůli nedostatku hráček a ze soutěže odstoupily. V Přešticích reprezentovala tedy už jen mužská družstva. Mužům se dařilo a vybojovali 1. místo v krajském přeboru a postup do II. ligy. V roce 1978 oslavila házená v Přešticích 50 let. Během dalších sezón přibývaly úspěchy a medaile. Dokonce se založilo družstvo mužů „C“. V sezóně 1986 se stali muži již po deváté „přeborníky ČR“. Velký pád zaznamenali muži v roce 1991, kdy v tabulce skončili na 7. místě, ale v roce 2001 se jim podařilo postoupit zpět do oblastního přeboru II. ligy a v roce 2006 dostali bronzové medaile. Dorostenkám se vedlo především v roce 1998, kdy zcela ovládly přebor oblasti. V sezóně 2011 se mužům opět nedařilo a skončili na 12. místě, které pro ně znamenalo sestup z I. ligy. Ve II. lize zůstali pouhý rok a opět postoupili do nejvyšší I. ligy, kde hrají do současnosti (Kronika NH Přeštice).

TJ SOKOL PŘÍCHOVICE

Dělnická tělovýchovná jednota byla založena v roce 1921. Na začátku se zaměřovala na základní tělesnou výchovu, ale později pronikly i další sporty. Odbíjená, kopaná, lední hokej a házená. Koncem roku 1928 zahajovali házenkáři svoji činnost ve „Sportovním sdružení Příchovice“. Oddíl měl v činnosti tři družstva tzv. „sedmy“ - první a druhou sedmu a žáky. První turnaj byl sehrán v Přešticích v roce 1929. Bylo pozváno deset účastníků a vítězem se stalo družstvo Přeštic. Družstvo mužů dosáhlo úspěchu v roce 1932, kdy ovládlo turnaj mužstev pořádaný III. krajem DTJ v Plzni. V roce 1942 se založilo také družstvo žen. V roce 1962 se družstvo mužů stává přeborníkem Západočeského kraje a poprvé v historii postupuje do II. ligy. Po roce tuto soutěž vyhráli a postoupili do nejvyšší I. ligy, ve které strávili dvě sezóny. Od roku 1967 hráli muži II. ligu až do jejího zrušení v roce 1976. V roce 1963 se založilo druhé družstvo mužů, muži „B“, kteří začali v okresním přeboru. V roce 2006 se povedlo mužům „B“ postoupit do II. ligy, avšak po sezóně ji opět opustili. Dívčí a ženská družstva se na nějaký čas zrušila a až v roce 2010 oddíl TJ Příchovice přihlašoval opět družstvo žen. Ženám se vedlo a tak v roce 2013 postoupily na kvalifikaci mezi prvoligová družstva, kterou vyhrály a v Příchovicích se poprvé v historii hraje I. liga žen. Žáci si však také vedli dobře a zvítězili na přeboru ČR v roce 1982. Stejnou trofej získaly i mladší žačky a to v roce 2005 a téměř ve stejné sestavě porazily všechny soupeře na přeboru ČR jako starší žákyně (Pěchouček, Vohradský, 1979). V současné době hrají muži „A“ II. ligu a muži „B“ jsou v okresním přeboru. Družstvo žen je také momentálně v okresním přeboru.

TJ SPARTAK ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM

Česká házená byla založena ve Starém Rožmitále před třicátým rokem tohoto století. Hráči jezdili na utkání na kolech i několik kilometrů. Oficiální soutěž začalo hrát mužstvo DTJ Starý Rožmitál na Strakonicku v okresním přeboru. V okresním přeboru se jim dařilo a tak od roku 1934 hráli krajskou soutěž, kde skončili na 3. místě. Ve stejném roce došlo k reorganizaci české házené v Plzeňském kraji, kde se česká házená hrála na nejvyšší úrovni. Byla ustanovena soutěž na úrovni I. ligy. V roce 1935 drželi 2. místo tabulky, před nimi byl oddíl DTJ Plzeň. V roce 1938 se

založilo druhé družstvo, kde hráli prakticky všichni chlapi v obci. Ženy sehrály svůj první zápas v roce 1944, kde prohrály 1 : 3. Druhý zápas už byl více vyrovnaný a skončil remízou 3 : 3. Po válce došlo znovu k zahájení mistrovské soutěže na úrovni krajského přeboru a v poválečných letech došlo ke sjednocení tělovýchovy. Začalo se hrát pod názvem „Spartak Rožmitál“. Avšak hráčů a diváků ubývalo a v roce 1963 házená ve Starém Rožmitále skončila. V roce 1975 se schválilo opět založení oddílu národní házené. V roce 1982 hrálo družstvo mužů stále okresní přebor, kde hned v první sezóně skončili na 1. místě a tím si vybojovali postup do kvalifikace, kde nepostoupili. Hned v roce 1983 se dostali opět do kvalifikace, kde hrálo mnoho prvoligových týmů a postup se opět nepodařil. V roce 1987 získalo družstvo bronzové medaile a v roce 1994 toto umístění zopakovali. V současné době hraje v oddílu 6 družstev. Muži „A“ ve II. lize, muži „B“ a 4 mládežnická družstva (nhrozmital.cz [online]. 2008).

TJ SOKOL TYMÁKOV

V Týmákově se házená začala hrát v roce 1919, ale mistrovsky se začalo hrát až roku 1924 a to s družstvy mužů, dorostenců a žáků. Tato družstva hrála až do roku 1939. Největší úspěchy dosáhlo družstvo mužů, které se stalo přeborníky III. kraje DTJ. Za II. světové války měli již 5 družstev – 2 družstva mužů, 2 družstva dorostenců a žáky, a v roce 1942 přibylo ještě družstvo dorostenek. Muži si vedli dobře a probjovali se do Západočeské ligy DTJ. Dorostencům se také dařilo a skončili na 3. místě svazového mistrovství DTJ. Po II. světové válce se sloučila tělovýchova a hrálo se již pod názvem Česká házená. V soutěžích vznikla družstva dorostenek, dorostenců a žáků. A v roce 1953 přešlo družstvo dorostenek do družstva žen. Probojovaly se do finále Čech v Náchodě a staly se přebornicemi kraje. Po dlouhé přestávce se v roce 1959 vrátilo družstvo mužů. Týmákov zaznamenal během let mnoho dalších úspěchů. V roce 2007-2008 se ženám podařilo stát se mistry ligy, když porazily ve finále play-off Sokol Dobrušku. V sezóně 2018/2019 se staly nejlepším družstvem žen již po páté v řadě. Družstvo mužů dosáhlo největšího úspěchu v roce 2015, kdy vyhráli I. ligu a stali se tak mistry ČR. Ženy i muži hrají dodnes nejvyšší ligu soutěže a obsazují první místa tabulky (sokolTymakov.cz [online]).

8.2 NÁRODNÍ HÁZENÁ V TJ SOKOL KYŠICE

Tělovýchova v obci Kyšice započala na počátku 20. století. Již v roce 1908 byla založena dělnická tělovýchovná jednota, která svoji činnost zaměřila na základní tělesnou výchovu. V roce 1920, po první světové válce, se v obci založila druhá tělovýchovná organizace, Sokol, která byla zaměřena také na tělesnou výchovu. Při rozvoji české házené nezůstala pozadu ani naše obec, kdy se roku 1925 sešlo mnoho mladých lidí z DTJ, kteří chtěli založit družstvo házené. Zanedlouho byl sehrán přátelský zápas se sousedy z DTJ Červený Hrádek.

Házená tehdy neměla moc volnou cestu, a to díky vedoucím funkcionářům, kteří neměli žádné pochopení pro sporty v tělovýchově. Jako vysvětlení pro tento problém bylo narušení kázně a morálky cvičenců. Míčové sporty pro ně byly pouze „hraní s míčem“.

Velkým problémem obce Kyšice bylo hřiště, které jim chybělo, a tak hráli veškeré zápasy na „Na lomech“, kde byl rovný povrch. Na každé straně byla dočasná branka a hrálo se bez dresů. Někdo hrál dokonce i bez bot.

Během let 1925-1927 byla sehrána spousta dalších přátelských zápasů v okolí obce. V roce 1927 jelo družstvo mužů na turnaj do Prahy, kde skončilo na 2. místě. Jako cenu získali muži plaketu, která je dodnes v archivu Sokola jako nejstarší trofej kyšických házenkářů. O dva roky později se zúčastnili turnaje v Plzni, kde skončili na 4. místě.

Kvůli nedostatku hráčů se v roce 1928 přestalo na nějakou dobu hrát. Stejný problém však byl i v sousední obci Červený Hrádek. Zbylí hráči z obou obcí udělali dohodu a založili společné družstvo. O házenou začal být větší zájem i u mládeže a tak došlo k vytvoření druhých mužstev mužů, dorostenců i žáků.

S rozmachem tělovýchovy i házené byla díky výboru DTJ započata stavba nového hřiště „Pod skalkou“, kde se hraje do současnosti. Podíleli se všichni členové DTJ. Po dvou letech bylo hřiště bezplatně hotové.

Průběh tělovýchovného a sportovního hnutí ovlivnil vpád fašistů do naší vlasti. Díky nařízení okupantů byla rozpuštěna tělovýchovná organizace Sokol. Byly pozastaveny i další organizace a spolky. V roce 1940 bylo ustanoveno 5 družstev. Družstvo mužů, dorostu a 3 družstva žáků, kteří dosahovali výborných výsledků ve

III. kraji DTJ. Žáci vyhrávali turnaje po celém kraji. Na turnaji v Chrástu se dostali až do finále se Stupnem, kde zvítězili 7 : 4.

V roce 1941 bylo stále 5 družstev, ve stejném obsazení, jako v roce 1940. Družstvo mužů odehrálo 33 zápasů, kde nastřílelo celkem 188 branek. Nejlepším útočníkem sezóny byl Josef Flajžhans, který si připsal 117 branek. Družstvo dorostů mělo méně zápasů. V mistrovství III. kraje DTJ se umístilo na 3. místě, při skóre 112 : 98. Nejlepším útočníkem dorostu byl Jarda Martínek s 52 brankami. První družstvo žáků sehrálo 28 zápasů, kde ze všech zápasů mělo skóre 108 : 66. V soutěži III. kraje DTJ vyhráli žáci kvalifikační skupinu. V mistrovství se ve finále střetli s žáky DTJ Třemošná, hrálo se na hřišti v Újezdě. Kyšičtí prohráli a sen o mistrovském titulu se tehdy nesplnil. Po třech letech, v roce 1942, se ale svého snu dočkali a stali se mistrem III. kraje DTJ, kde ve finále stáli proti DTJ Týmákov a DTJ Štáhlavy. V roce 1942 vyhrálo toto družstvo žáků mnoho turnajů.

V roce 1943 začala sezona házenkářů brzy a bylo připraveno dokonce 6 družstev- 2 družstva mužů, 2 dorostu a 2 žáků. První zápas sezóny dohráli dorostenci proti DTJ Třemošná, vyhráli 11 : 3. Ve druhém zápase nastoupili muži, jejichž ligový soupeř byl také DTJ Třemošná. Prohráli 0 : 4. Na první zápasy se přišlo podívat až 200 diváků.

V tomto roce dosáhlo družstvo mužů pěkného úspěchu. V rozhodujícím zápase II. třídy porazilo družstvo Sokola Plzenec 8 : 5 a postoupilo tak bez jediné prohry do I. třídy. I přes užší výběr žáků, kdy většina odešla do dorostu, vybojovali žáci titul mistra III. kraje DTJ.

S květnovým osvobozením nastala nová éra nejen rozvoje republiky, ale i tělovýchovného a sportovního hnutí. Z nucených prací v Německu se vrací i naši sportovci Václav Racek a Josef Sedlecký, ostatní odcházejí chránit západní pohraničí. DTJ ale stále pokračuje ve své činnosti a opět se obnovuje i tělovýchovná jednota Sokol. Od roku 1945 se stále uvažuje o sjednocení tělovýchovy. Od února 1948 nese tělovýchovná jednota název „TJ Sokol Kyšice“.

V roce 1946 se obnovuje činnost české házené a od roku 1947 se velmi úspěšně propaguje kyšická házená. V tomto roce se zúčastnilo družstvo mužů několika turnajů. Během dalších let se družstvo mužů ukazovalo více na pohárových turnajích, kde jejich úspěchy nebyly nejlepší. Obrátilo se to ale v roce 1953, kdy muži vyhráli turnaj v Kyšicích.

Další změny přišly v roce 1953, kdy byla ve spolupráci s vedením závodu a závodním výborem ROH Železorudných dolů přejmenovaná tělovýchovná jednota Sokol Kyšice na Baník Kyšice. Tímto začaly rozpory kvůli pracovníkům ze závodů, kteří vytvořili zcela nové podmínky pro činnost tělovýchovy a sportu. Ustanovila se pouze 4 družstva, a to muži, dorostenci, dorostenky a žáci. Celkem odehrála tato družstva 76 zápasů. Všechna družstva se účastnila i různých turnajů, ve kterých si dohromady vybojovala 4 ceny. Družstvo mužů se zúčastnilo turnaje v Gottwaldově, kde se umístilo na 2. místě.

Další rozmach tělovýchovné jednoty nastává v roce 1952, což se projevilo v činnosti sportovních oddílů. Aktivní byl opět oddíl házené, kde bylo 6 družstev. Družstvo dorostenek bojovalo v krajském přeboru, žáci a žačky v okresním přeboru. Tento rok žačky sehrály celkem 6 zápasů, 4 přátelské, které prohrály a 2 mistrovské, které vyhrály. Svůj první mistrovský zápas hrály žačky se Starým Plzencem a vyhrály 5 : 4. Všechny branky střelila útočnice Standa Bernášová. Druhý mistrovský zápas hrály se Sokolem Přeštice, kde vyhrály 8 : 4. Úspěšné byly i dorostenky, které sehrály celkem 20 zápasů, z nich většinu vyhrály.

V roce 1954 sehrálo první družstvo mužů celkem 41 zápasů, ve kterém svým soupeřům nastřílelo 361 branek a 308 jich obdrželo. Nejlepším střelcem sezóny byl Sláva Racek. Po úspěšném roce se v roce 1955 projevuje práce v oddílu házené. Počet jednoty dosáhl 111 členů. Družstva klesla na 5 družstev, a to díky dorostenkám, které přestaly hrát. V soutěži tedy zůstala družstva mužů, dorostenců, žáků a žaček. Muži byli hráči krajského přeboru, ve kterém skončili na 6. místě.

Po několikaletých úspěších přišla ale v roce 1956 částečná stagnace. Začal být nedostatek hráčů, ale i funkcionářů. Podobně na tom byl i sousední oddíl Sokol Ejpovice a tak se oba týmy rozhodly o sloučení tělovýchovných jednot. V roce 1956 nastoupili muži v celostátní soutěži Baník Kyšice-Ejpovice. V této sezóně se umístili na 2. místě. Po jednom společném roce došlo k ukončení, díky nezájmu k národní házené. Další 3 roky byla v jednotě i oddíle stagnace. Až v roce 1960 se opět oživila činnost.

V březnu r. 1960 odehrálo družstvo mužů první mistrovský zápas se Sokolem Žerovice. Skóre skončilo 6 : 4. Tento rok byl plný střídavých úspěchů, díky dlouhé předchozí pauze. V tomto roce začali hrát opět i dorostenci, které doplňovalo spousty

mladších žáků. První zápas odehráli proti dorostencům ze Sokola Č. Hrádek, ve kterém vyhráli o velký počet branek 18 : 6. Druhý zápas pro ně skončil velkým neúspěchem, kdy proti Baník Stupno nedali ani jednu branku a prohráli 0 : 16.

Dlouhá léta se snívalo o postavení tělocvičny a velkou výhodou byl koupený pozemek pod hřištěm. Výkop základů byl proveden r. 1960 za účasti občanů a představitelů obce. Denně přicházely pomáhat desítky brigádníků, včetně sportovců. Tělocvična byla otevřena roku 1963. Její slavnostní otevření tělocvičny vysílala i čsl. Televize. Tělocvična byla plně využívána ke sportovním účelům i kulturním akcím.

V roce 1961-1963 hrála házenou opět jen mužská družstva. Muži, dorostenci a žáci. Podzimní část muži hráli 1. třídu a skončili na 6. místě. Na jaře už jim bylo více přáno, hra se zlepšila a skončili na 2. místě. Tím si zajistili postup do krajského přeboru. V krajském přeboru se mužům ale nedařilo, chyběl jim brankář. Zlepšení nastalo až v roce 1964, kdy se v krajské oblasti umístili na 2. místě, což se opakovalo i v roce 1965.

Rok 1966-1970 byli muži stále v krajské oblasti a jejich úspěchy byly střídavé. V roce 1971 byla ustanovena 2 družstva mužů. Druhé družstvo bylo v krajské soutěži, kde vydrželo pouhý rok, díky nedostatku hráčů.

Během pár let značně ochabla spolupráce tělovýchovné jednoty Baník Kyšice se závodem RDN Ejpvovice, tak se v roce 1968 jednota opět přejmenovala na TJ Sokol Kyšice a pod tímto názvem najdeme oddíl dodnes.

Konečně se dostala na hřiště opět děvčata, která nastoupila na domácím hřišti proti Sokolu Záluží. Tento zápas prohrála 2 : 4. Na podzim byl velký obrat a děvčata vyhrála krajskou soutěž, bez jediné prohry se skórem 31 : 4.

Rok 1974 byl nejúspěšnějším rokem dorostenek, které vyhrály přebor západočeského kraje a staly se přebornicemi. Vybojovaly si tak účast v Ostravě, do kterého byla vybrána nejlepší družstva z celé republiky. Dorostenky se umístily na 4. místě. Mimo mistrovských soutěží se zúčastnily také turnajů. Děvčata za celý rok odehrála 37 utkání. Dokonce hráčky Kyšic byly vybrány na soustředění juniorů ČSSR v Chropyni. Na soustředění byli vybráni i naši dorostenci (Barčuk, 1975).

Jubilejní rok byl zahájen výroční schůzí oddílu a celé jednoty. Jedním z účastníků byl i předseda okresního výboru České tělovýchovné organizace, pan Jaroslav Filip. Zpráva jednotlivých vedoucích i výboru jednoty ukázala, že Kyšice

mohou dosáhnout ještě větších sportovních úspěchů, zejména u mládeže. Dorostenci i dorostenky mají předpoklady se stát přeborníky Západočeského kraje. Jeden z hráčů také zmínil: „*Slibuji za všechny, že naše družstvo udělá vše pro vzornou reprezentaci obce Kyšice a pro získání titulu přeborníka Západočeského kraje a to právě v jubilejním roce oslav 50 let národní házené*“.

V národní házené se začalo blýskat na lepší časy. Aktivně hrálo 5 družstev a na různé turnaje jezdili i „staří páni“. Muži měli 2 týmy. Tým „A“ soutěžil v krajském přeboru, zatímco tým „B“ hrál v okresním přeboru. Dorostenci soutěžili v krajském a žáci v okresním přeboru. Nejúspěšnějším se stalo družstvo mužů „A“, kteří si v okresním přeboru vybojovali 1. místo v sezóně 1981- 82. Toto umístění muže přemístilo do krajského přeboru. Zatímco mužům A se vedlo v sezoně dobře, muži „B“ dosáhlo méně úspěchů a skončili na posledním 9. místě. Dorostenci v krajském přeboru skončili na 8. místě a mladší žáci na 5. místě. Hráčky na turnaji v Nýrsku obsadily 2. místo.

Uspořádal se také „Memoriál Miloše Kučery“, kterého se zúčastnila družstva Kyšic, dvě družstva z Ejpovic, družstva Republikán Praha, Sokol Rožmitál a VTJ Drhovice. Družstva byla rozdělena do dvou skupin. Vítězství si vybojovala družstva Ejpovic a Kyšic. V tomto finále vyhrály Kyšice 8 : 7.

Finanční podpory místního národního výboru dosáhla Tělovýchovná jednota Sokol v roce 1982 a mohli tak začít výstavbu šaten na hřišti. Dosáhlo se i úprav a oprav v kulturním sále, který sloužil také pro sportovní využití. Od roku 1983 se postupně zlepšuje práce v celé Tělovýchovné jednotě Sokol.

Po sportovní stránce se vedlo házenkářům stále dobře. Do krajských i okresních soutěží se zapojilo celkem 5 družstev. Muži „A“ i „B“, dorostenci, žačky a mladší žáci. Sousední oddíl TJ Sokol Červený Hrádek uspořádal 2. srpna 1983 oslavu 60 let od založení české házené, kde byly uspořádané turnaje žáků a starých gard. V obou turnajích hráli i naši kyšičtí hráči. Ani jednomu týmu z Kyšic se turnaj nepovedl a jak staří páni, tak žáci skončili na posledním místě.

Celkové umístění jednotlivých družstev v soutěžích nebylo tak úspěšné. V roce 1983 se družstvo mužů „A“ v krajském přeboru umístili na 9. místě a družstvo mužů „B“ skončilo opět na posledním, 9. místě, v okresním přeboru. Mladší žáci skončili také na posledním 11. místě a žačky dosáhly 5. místa.

Rok 1984 přinesl velkou ztrátu pro Kyšice, když náhle zemřel dlouholetý sportovec a sportovní funkcionář, Jaroslav Volf. Za celé své aktivní sportovní působení vychoval stovky sportovců, kteří dosahovali velmi cenné trofeje. V roce 1985 se rozhodlo, že se bude každým rokem organizovat „Memoriál Jaroslava Volfa“.

V roce 1985 se aktivita Tělovýchovné jednoty Sokol zvyšovala a bylo dosaženo spousty úspěchů. Soutěžilo 6 družstev. Dokonce bylo založeno i družstvo žen. Ženy si vedly velmi dobře v celé sezóně a obsadily 2. místo v krajském přeboru. Celý tento rok proběhl ve znamení oslav 60 let národní házené v obci Kyšice a 80. výročí národní házené v ČSSR.

Jak bylo řečeno, činnost Sokola i oddílu se od roku 1983 postupně zlepšovala. Už v roce 1986 pracovaly tři tělovýchovné oddíly: základní tělesné výchovy, házené a oddíl lyžařský.

Počet členů Sokola se zvedl na 144. Přihlášeno bylo 5 družstev. Muži „A“ i „B“, ženy, žačky a dorostenci. Muži „A“ se značně zlepšili a skončili na 4. místě z dvanácti účastníků. Družstvo žen se umístilo na 2. místě v krajském přeboru. Dokonce kyšické ženy měly nejlepší útok v celé soutěži. I v roce 1987 a 1988 ženy dosahovaly sportovních úspěchů v krajském přeboru a umístily se na 1. místě. Soutěžily o postup do I. ligy v Dluhonicích, kde bohužel jejich soupeřky byly výrazně úspěšnější. Jak jsem zmiňovala, tak i v roce 1988 vyhrály v krajském přeboru 1. místo a staly se tak přebornicemi Západočeského kraje. Dostaly možnost se zúčastnit na kvalifikačním boji o účast v I. lize, ale ze zdravotních problémů to některé ženy vzdaly.

V roce 1989 zajišťuje výbor TJ Sokol každým rokem údržbu na hřišti. Dokonce byl položen i nový povrch z lupku.

Závěrem roku 1989 došlo v naší republice k politickým změnám, které ovlivnily činnost jednotlivých společenských organizací v obci. Ukončila se činnost výboru národní fronty, Českého svazu žen, Socialistického svazu mládeže a jeho Pionýrské organizace. Jediná organizace, která pokračovala, byla TJ Sokol, tedy oddíl národní házené.

Registrován byl menší počet družstev. Družstvo mužů „A“ obsadilo 3. místo, stejně na tom byli muži „B“, kteří skončili také na 3. místě. Nejúspěšnější byli v roce 1991 starší žáci, kteří vybojovali 3. místo a zúčastnili se turnaje v Ejpovicích, kde

celý turnaj vyhráli. I přes všechny úspěchy bylo družstvo žáků ze soutěže odvoláno.

V sezóně 1992/1993 patří k nejúspěšnějším družstvo dorostenců, kteří získali 2. místo a postoupili tak do celorepublikového finále Českého poháru v Nýřanech. V roce 1994 se do soutěže zapojila 4 družstva. Muži „A“, starší žáci, mladší žáci a mladší žačky. Stejně pokračoval i rok 1995. Hrál se ve třech různých přeborech kraje (Barčuk, 2000).

Opět se zvyšovala aktivita tělovýchovné jednoty, zejména v oddílu házené. Počet družstev opět stoupl a umístění týmů bylo také solidní. V roce 1997 se uspořádal již 10. jubilejní turnaj generací, „Memoriál Jaroslava Volfa“. Turnaje se zúčastnila 3 družstva mužů a 2 družstva žen, současných i bývalých hráčů nebo hráček. V utkání žen se střetly aktivní hráčky proti bývalým hráčkám.

I rok 1998 byl velmi aktivním rokem tělovýchovné jednoty. Do soutěží byla zapojena 4 družstva. Hráčům se dostalo v tomto roce mnoho podpory od místního podnikatele, který mužům B zakoupil nové dresy.

Jednou ze zajímavých akcí v roce 1998 bylo také setkání bývalých hráčů a hráček národní házené a dokonce i ledního hokeje. Účast na tomto setkání byla neuvěřitelná a dostavilo se přes 100 bývalých sportovců. Také v tomto roce uplynulo již 90 let od založení bývalé Dělnické tělovýchovné jednoty, 70 let od otevření hřiště DTJ a 50 let od sloučení DTJ se Sokolem.

V oblastním přeboru hrála v roce 1999 tři družstva a 14. srpna se konal již dvanáctý „Memoriál Jaroslava Volfa“, neboli turnaj generací. Nastoupilo 5 družstev mužů a 2 družstva žen. Překvapivé utkání ukázaly ženy, kdy bývalé hráčky vyhrály nad mladšími kolegyněmi 8 : 3.

Počátek roku 2000 oslavila kyšická házená své 75. narozeniny. Obecní úřad byl požádán, aby pomohl zorganizovat oslavu (Barčuk, 2000).

Na jaře v roce 2010 se udělalo nové hřiště s umělým povrchem a v tom samém roce postoupilo družstvo mužů „A“ do II. ligy, kde hrají dodnes. V roce 2014 se na hřišti Kyšic pořádal opět turnaj generací, kde se po dlouhé době střetlo současné družstvo žen s bývalými hráčkami. Družstva mužů „A“ i „B“ se dala dohromady a zúčastnila se ve Veselí nad Moravou turnaje, kde skončili na 2. místě. Na kyšickém hřišti se v roce 2018 pořádal Pohár ČR starších žáků, kde družstvo žáků z Kyšic skončilo na 5. místě ze 7 účinkujících. Konec sezóny 2018/2019 se umístilo družstvo mužů „A“ na 3. místě. Družstvo mužů „B“ stále hrálo okresní přebor a skončilo na 8.

místě v tabulce. Ženám sezóna 2019 přinesla 4. místo a mladší žáci zvítězili v Mostě a stali se mistry Poháru ČR. V roce 2020 se uskutečnil na kyšickém hřišti 32. turnaj generací, kde proti sobě nastoupila 4 družstva různých věkových kategorií (zdroj: rozhovor Jaroslav Šleis, 2021).

8.3 OSOBNOSTI NÁRODNÍ HÁZENÉ V KYŠÍCÍCH

Jaroslav Šleis

Narozen dne 25. 5. 1958. Házenou začal hrát v roce 1969 a hrál do roku 2005. Hrál vždy v obraně, buď jako záložník nebo obránce (bek). V roce 1972 se stali ve starších žácích přeborníky Západočeského kraje a ten stejný rok se stali i přeborníky ČR. V roce 1975/1976 reprezentoval Západočeský kraj. Také se stal trenérem družstva mužů v roce 2008 a trénoval do roku 2010. Poté se stal v roce 2015 trenérem starších žaček, které trénuje dodnes jako družstvo žen. Rok poté přešly starší žačky do dorostenek a vyhrály zimní halový pohár Západočeského kraje. V současné době stále trénuje ženské družstvo, které se drží na předních místech tabulky.

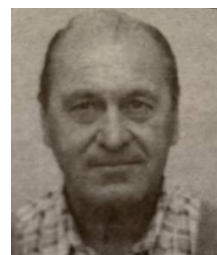
Obrázek 5: Fotografie Jaroslava Šleise
(zdroj: vlastní zdroj).

Miroslav Šleis

Narozen dne 25. 12. 1964. Mladší bratr Jaroslava Šleise. Házenou začal hrát v roce 1971 a skončil v roce 2017/2018. Hrál také v obraně na postu beka a také byl trenérem družstva mužů „A“, které dovedl v roce 2010 do II. ligy. Nyní se už aktivně házené nevěnuje, ale stal se věrným fanouškem a nechybí na žádném zápase.

Liboslav Smolák

Českou házenou začal hrát ve 12 letech v žakovském družstvu Kyšic. V roce 1942 byl členem družstva žáků DTJ Kyšice. Družstvo žáků získalo titul „Mistr III. kraje DTJ“ a i v dalších letech se podílel na různých úspěších. Svoji sportovní činnost skončil v roce 1952 a v pozdějších letech hrál občas za družstva starých pánů.

Obrázek 6: Fotografie Liboslava Smoláka
(zdroj: Sokol Kyšice, 75 LET)

DISKUZE

Téma bakalářské práce jsem si vybrala z důvodu, že již 16. rokem hraji aktivně národní házenou za oddíl TJ Sokol Kyšice a mám k tomuto sportu vřelý vztah.

Kořeny národní házené spadají až do roku 1905, kdy byla nazvána profesorem Václavem Karasem jako „Vrhaná s přenášením“. Hřiště bylo tehdy rozděleno křížem na 4 čtvrtiny a v každém družstvu bylo celkem 9 hráčů: dvě trojice útočníků, dva pomezí obránci a brankář. Druhým zakladatelem byl Josef Klenka, který hru pojmenoval „Cílová“ (terčová) a jeho pravidla se od pravidel předcházejících poměrně lišila. Střílelo se na terče o průměru 1 m, který byl upevněný na tyči 1,5 m od země. Pokaždé, když padl gól, papír se protrhl a musel se nalepit nový. Do dnešní podoby upravil tuto míčovou hru Antonín Křištof, který nejdříve nechal pojmenování od druhého zakladatele „Cílová“, ale později se vrátil zpět k brankám a nazval ji „Házená“.

Počátkem roku 1928 přišel na scénu handbal, ve kterém se tehdy hrálo s 11 hráči, a změna přišla v roce 1946, kdy se začalo hrát se 7 hráči, což zůstalo dodnes. Ve stejném roce se ztratila národní házená v zahraničí a do popředí se dostal handbal, který se stal více oblíbeným sportem, a hráči z národní házené přestupovali do jejich týmů. V roce 1948 došlo ke sjednocení sil házené a bylo ustanoveno společné ústředí házené a handbalu. Pro oba sporty se uspořádal kurs v Gottwaldově a v té době se většina oddílů začala věnovat mezinárodní házené a národní házená ztratila pozici v zahraničí, a to díky možnosti hrát na mezinárodní scéně. Během několika let docházelo ke sporům mezi druhy házené. V současné době mám dojem, že spory jsou už momentálně mezi národní a mezinárodní házenou vyjasněny. Větší část populace dodnes neví, že existují dvě formy házené, proto bych touto bakalářskou prací chtěla shrnout vývoj a rozvoj národní házené od začátků do současnosti.

Zdroje jsem získávala pomocí internetu, kronik oddílů, knih a také rozhovorů s pamětníky. Informace o oddílu TJ Sokol Kyšice jsem získala z knih bývalého dlouholetého hráče pana Barčuka, a také z rozhovorů s pamětníky. Informace z knih a od pamětníků se shodovaly. Od roku 2000 jsem bohužel nenašla žádné informace o rozvoji národní házené až do roku 2013, kdy byla každý rok vypsaná utkání Čechy – Morava až do roku 2020.

Mezi nejvíce oblíbené a nejnavštěvovanější utkání národní házené patří utkání Čechy – Morava, což si udrželo svoji oblíbenost mezi házenkáři do současnosti. V roce 1922 se konal první vrcholový zápas žen, v Prostějově a muži hráli až od roku 1952. Od té doby se každoročně vyhlašují nejlepší hráči ČR v kategoriích žen i mužů. Utkání se zúčastňují různé věkové kategorie, od dorostenek, dorostenců po muže a ženy. Výsledky utkání mezi Čechy a Moravou jsou vždy vyrovnané. Čechy – Morava se hrají každý rok ve vybraných městech/obcích. V roce 2020 se utkání konalo v Bakově nad Jizerou a po několika letech se utkání vrátila na obrazovky České televize.

Zdroje jsem získávala pomocí internetu, kronik oddílů, knih a také rozhovorů s pamětníky. Informace o oddílu TJ Sokol Kyšice jsem získala z knih bývalého dlouholetého hráče pana Barčuka, a také z rozhovorů s pamětníky. Poznatky z knih a od pamětníků se shodovaly. Mnoho informací o národní házené v oddílu TJ Sokol Kyšice mi poskytl bývalý hráč a současný trenér žen národní házené Jaroslav Šleis. Nenašla jsem žádné informace o vývoji a rozvoji národní házené od roku 2000 až do roku 2013, kdy byla každý rok vypsána utkání Čechy – Morava až do roku 2020.

Nyní se národní házená hraje v několika regionech. V Čechách – Plzeňský, Středočeský a Severočeský region. Na Moravě - Severomoravský a Jihomoravský region. Velmi úspěšné oddíly a největší počet oddílů má Plzeňský region. O některých oddílech v regionech jsem nedohledala žádné informace. Národní házená oproti Mezinárodní házené není celoplošná, hraje se pouze v obcích nebo menších městech. V současné době se hraje I. liga, II. liga a divize v družstvech mužů a od roku 2019 se spojila ženská družstva I. a II. ligy díky nedostatku týmů. Výsledky začaly být díky tomuto sloučení nespravedlivé a některé oddíly z I. ligy vyhrávají o velký gólový rozdíl nad oddíly II. ligy.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit historický dokument o národní házené od roku 1905 do současnosti. Psala jsem o oddílech a klubech v Čechách, na Moravě a v regionu Plzeňska a především v oddílu TJ Sokol Kyšice. K tomu mi posloužily dostupné dokumenty z klubové historie a také rozhovory s některými bývalými hráči. Bylo těžké sehnat od všech klubů potřebné informace a pro některá období chybělo dostatečné množství parametrů a literatury.

Dále jsou v práci přehledně vypsány kluby věnující se národní házené a podrobněji jsem se věnovala TJ Sokolu Kyšice, kde jsem psala o založení oddílu a jeho činnosti od roku 1925 až po současnost. Zabývala jsem se vznikem národní házené, obdobím před I. světovou válkou, meziválečnými léty a obdobím od II. světové války až do současnosti. Výsledkem mé práce je ucelený dokument popisující vznik a rozvoj národní házené. Informace a poznatky obsažené v této práci mohou pomoci udělat si o tomto sportu ucelený obrázek nejen studentům tělesné výchovy, učitelům tělocviku, sportovním trenérům a vedoucím, ale i široké veřejnosti. Tato práce může napomoci i rodičům dětí, kteří uvažují o vhodném sportu pro své děti. Také byly přehledně shrnuty poznatky, které jsou jinak roztrženy do mnoha různorodých zdrojů, ve kterých může být jak pro lajka tak pro znalce problematiky orientace nesnadná.

Zpracovávání a psaní této práce mě obohatilo. Získala jsem nové znalosti, zajímavé informace a vyzkoušela jsem si práci se spoustou různorodých zdrojů. Získané informace a poznatky byly pro mne zajímavé i přesto, že se tomuto sportu aktivně věnuji již od dětství. Bylo zajímavé zjišťovat, kolik lidí a úsilí stálo za dnešní podobou národní házené. I přesto, že je národní házená v dnešní době méně známá a spíše se hraje mezinárodní házená, je důležité o tomto sportu poutavě informovat tak, aby zaujal nové lidi a další nové hráče. Byla by škoda, kdyby úsilí generací před námi bylo zapomenuto.

RESUMÉ

Tato bakalářská práce se zabývá historií národní házené v Čechách a na Moravě a komplexně monitoruje vznik a vývoj národní házené od jejího založení do současnosti. Historie a vznik národní házené se datuje od roku 1905, kdy byla založena první sokolská jednota. V této práci jsem zpracovala historii národní házené, tedy její vznik a vývoj v Čechách a na Moravě. Podrobněji jsem se zdokumentovala historii národní házené v Plzeňském regionu, konkrétněji v oddílu TJ Sokol Kyšice. Informace, případně fotodokumentace jsem získala kromě studia písemných a elektronických zdrojů, také z rozhovorů s pamětníky.

SUMMARY

This bachelor thesis deals with the history of national handball in Bohemia and Moravia and comprehensively monitors the origin and development of national handball from its inception to the present. The history and origin of national handball dates back to 1905 when the first Sokol unit was founded. In this work I elaborated the history of national handball, ie its origin and development in Bohemia and Moravia. I have documented in more detail the history of national handball in the Pilsen region, more specifically in the section TJ Sokol Kyšice. In addition to studying written and electronic sources, I also obtained information or photo documentation from interviews with witnesses.

POUŽITÁ LITERATURA A BIBLIOGRAFICKÉ CITACE:

Barčuk, Josef. 50 let SOKOL KYŠICE, oddíl národní házen 1925-1975.

Barčuk, Josef. 75 let SOKOL KYŠICE, oddíl národní házené 1975-2000.

Hons, Bohuslav a kol. Národní házená: Učební text pro trenéry 3. a 2. třídy. 1. vyd. Praha: Sportpropag, 1989.

HONS, Bohuslav. Celoroční program sportovní přípravy žactva v oddílech TJ, NÁRODNÍ HÁZENÁ. Praha 1982

Hons, B., Bartoš, P., Béna, A., Berger, L., Hübnerová, M., Krausová, V., Křížek, K., Londin, S., Mašita, A., Matoušek, A., Pech, K., Špirk, P., Václavek, J. ml., & Václavek, J. st. (1982). Národní házená pro trenéry III. a II. třídy. Praha: Olympia

Jančálek, S., Táborský, F. & Šafaříková, J. (1989). Házená: teorie a didaktika. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Khodl, V.: 50 let české házené v Blovicích: 1921-1971. [Blovic]: Sokol Blovice, oddíl české házené, 1971

Křížek, K.: Vrcholový sport. Národní házená, 1984.

Kříž, M.: Toulky minulostí Vřeskovic. Klatovy: Typos Klatovy, 2002

Lang, R., Vendler, K.: Plzeň a tělovýchova, 1926-1982. Městský výbor ČSTV v Plzni. Plzeň. 1982.

Louda, J.: *80 let házené v Nezvěsticích: 1922-2002.* [Nezvěstice]: TJ Sokol Nezvěstice, oddíl české házené, 2002.

Mašita, A. (1966). Česká házená. Příručka pro školení trenérů II. třídy.

Pěchouček, J., Vohradský, F.: Vzorná tělovýchovná jednota Sokol Příchovice. Příchovice: TJ Sokol, 1979

TÁBORSKÝ, František, Sportovní hry: sporty známé i neznámé. 1. vyd. Praha: GRADA, 2004. ISBN 80-247-0875-2.

Voráčková, Helena. Historie národní házené v Přešticích. Plzeň, 2015. Diplomová práce (Mgr.). ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI. Fakulta pedagogická.

Zajíc, M. (1975). Házená v Československu a ve světě. Olomouc: TJ Slavoj.

Kronika národní házené v Přešticích, uložena v kanceláři oddílu TJ Přeštice.

Kronika národní házené v Litohlavech, Kroutil Pavel.

Kronika národní házené v Čakovicích. Musil, 1989.

Kronika národní házené Modřany, Svoboda.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

WIKIPEDIA. [online]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_h%C3%A1zen%C3%A1

SVAZ NÁRODNÍ HÁZENÉ. [online]. 2013. Dostupné z:

<http://www.svaznarodnihazene.cz/20-princip-hry-a-zakladni-pravidla>

HANDBAL ESHOP. [online]. 2017. Dostupné z:

<https://www.handballeshop.eu/handball/8-O-hazene/6-Historie-hazene>

HUCL, 2005. [online] dostupné z: <http://m.vsenice->

[hazena.webnode.cz/historie/?fbclid=IwAR0WCb2oxnbPvtUICPCHjMJNnt3OK1cZPJqzSQHuAzAZ4jeNNFMasCOjaMM](http://m.vsenice-hazena.webnode.cz/historie/?fbclid=IwAR0WCb2oxnbPvtUICPCHjMJNnt3OK1cZPJqzSQHuAzAZ4jeNNFMasCOjaMM)

OBEC BŘASY [online]. Sokol Stupno. 2021. Dostupné z:

https://www.obecbrasy.cz/obec-1/spolky-sdruzeni/sokol-stupno/?fbclid=IwAR3D5YTFwXcx_HR94D2UfFTVeqRUEw-rBujYfFAx8IzNN6S-u2zylsqv2pY

TJ SOKOL LITICE [online]. Dostupné z:

<http://nhlitice.me.cz/modules/news/article.php?storyid=3>

TJ SOKOL NÝŘANY [online]. 2015. Dostupné z:

<http://www.nhnyrany.cz/archiv/historie-oddilu/#.YMcl39UzZ1s>

NH ROŽMITÁL [online]. 2008. Dostupné z:

http://www.nhrozmital.cz/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=27

TJ SOKOL BLOVICE [online]. Dostupné z:

https://nhsokolblovice.estranky.cz/clanky/historie/narodni-hazena-v-blovicich.html?fbclid=IwAR37OZm2wbwQqFX7A5ql7p-npD8pkBirYAI_ssjnJjDq-sWuXYmr282jEdk

TJ PLZEŇ ÚJEZD [online]. Dostupné z: <https://sport.plzen.cz/Sportoviste/d/hriste-a-telocvicna-tj-plzen-ujezd>

TJ SOKOL TYMÁKOV [online]. Dostupné z:

https://www.sokoltymakov.cz/historie?fbclid=IwAR16HL8WZjQNMriHuI3qLfouvAdO8e6GmTwKKg7OX_g37D3tgpaeCJvXQvQ

TJ SOKOL BAKOV [online]. Dostupné z: <https://www.bakovnj.cz/cs/deni-ve-meste-a-okoli/zajmove-a-sportovni-spolky/tj-sokol-narodni-hazena/bakovska-hazena-slavi-100-let.html>

TJ SOKOL ŘEVNICE [online]. Dostupné z: [https://narodni-hazena-revnice.webnode.cz/ubytovani/?fbclid=IwAR0Z-
ui7udeuBbIGig2TrYDlqKZEIcQ5sOiqgducePqUBSp-A63jzEmWR8k](https://narodni-hazena-revnice.webnode.cz/ubytovani/?fbclid=IwAR0Z-
ui7udeuBbIGig2TrYDlqKZEIcQ5sOiqgducePqUBSp-A63jzEmWR8k)

NH MOST [online]. Dostupné z: <http://m.nhmost.webnode.cz/historie-klubu/>

NH ŽATEC [online]. Dostupné z: http://www.nhzatec.cz/main.php?stranka=historie%2Fhistorieklubu.html&fbclid=IwAR25dYqrqI_or3dBlKnKw9pPc7gKpkrLr5TbY372jAQThJ7gxR7khzJnByo

BANÍK MOST [online]. Dostupné z: https://nhmost.webnode.cz/historie-klubu/?fbclid=IwAR0jIP2QzoYtk_DIKw-IFA9mUjssbKhyQ9e_He82-FMNMGwf0o9AVGq96ok

TJ SOKOL RASPEŇAVA [online]. Dostupné z: <http://www.nhraspenava.cz/historie.php?fbclid=IwAR2jWjBW9AoP2XELKWRqpf19kTxCOoo4-J80bpVCW5KxBQKddQ8wyxa5YM4>

KNH CHOMUTOV [online]. Dostupné z: <https://www.knhchomutov.cz/o-klubu/?fbclid=IwAR0aDzN7qBO5wLJjwXFWVPZ2orO9I5bDTJRhGWUDHqu0wjwSodkoZHLcEo>

SK NH KLÁŠTEREC NAD OHŘÍ [online]. Dostupné z: <https://sknhklasterec.estranky.cz/clanky/historie-klubu.html?fbclid=IwAR0vxmHNTuTFKIEYFVrfJFt8u7dpM7ccAtUDtZZQ46WotDTLDnVmiXFFfwI>

TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD [online]. Dostupné z: <https://hpstranky.webgarden.cz/rubriky/o-narodni-hazene-v-laznich/historie-belohradske-hazene?fbclid=IwAR0LGnTYUI8ImJyz-iIo7ITEj3hjDNe6sftNKdc1wfXjPiveo2RHM53VCos>

NH V ČERVENÉM KOSTELCI [online]. Dostupné z: <http://www.nhck.wz.cz/kostelec.htm?fbclid=IwAR0dfXcSnhoSyAMXEAYiijbKZQmwosNLT0yi8TVxGcvWFLfr9w41KEbYc74>

NH HLINSKO [online]. Dostupné z: https://nh-hlinsko.estranky.cz/clanky/historie-nh/historie-narodni-hazene.html?fbclid=IwAR3lwEiZLM_MdEZHGGIHNQwK2NHNGqY1i3vgo9A_1DV8fLUKwnjK_nt_M-E

TJ SOKOL KRČÍN [online]. Dostupné z: http://www.sokol-krcin.cz/?fbclid=IwAR3-xfstKWwlhYt6PzZZL_V04hNgCkHCrP7I3v1aGxYo18-ZR_E-k2qnl4E

NH NÁCHOD [online]. Dostupné z: http://www.nh-nachod.cz/historie/?fbclid=IwAR3wElF0engtyZcfeE1LQIjz-IUkSmFMHQB2_a9VZmCXjrT8i0Y0YBnZCJk

TJ SOKOL OPATOVICE NAD LABEM [online]. Dostupné z: http://www.nhopatovice.cz/clanky/historie-oddilu-tj-sokol-opatovice-nad-labem.html?fbclid=IwAR2dm_qMhR8eQUX6uxHlw3k7G32exFKRXe_Kr8AYUfNPOCKpHHf_dKRhPMY

DRAKEN BRNO [online]. Dostupné z: http://www.draken.cz/kdo-jsme?fbclid=IwAR2MZhALMoOKKhwiWN_XVcKIN59TCeh3WUriGFLmdLaCODEwwQACyoAUb9I

SK AUTONOT JIHLAVA [online]. 2019. Dostupné z: https://skautnotjihlava.cz/zakladni_informace/?fbclid=IwAR2JeiN-9NFIU8X04_4pdqLJZJ0xSOM3Y_ofHXcOc2AdZ3v-UGs8A96C5LE

TJ SOKOL OSTOPOVICE [online]. Dostupné z: https://www.tjsokolostopovice.cz/zakladni-informace-a-struktura?fbclid=IwAR0S_by1aTYSZNFQyhMc9It1qkRsfXrWGgex9AAdrfjSSU3nkibq6GHXZg

NH MORAVSKÁ SLAVIA BRNO [online]. Dostupné z: <https://www.moravskaslavia.cz/historie>

SK VESELÍ NAD MORAVOU [online]. Dostupné z: <http://www.nhveseli.cz/historie-klubu?fbclid=IwAR0D-zNyx5sT2qSYnN1ybt9wGq02XRXM7Wgw67Tg2DLQt1Rh4imQBExpnZ4>

TJ MIROSLAV [online]. Dostupné z: <https://www.hazena-miroslav.cz/z-historie/>

TJ OLBRAMOVICE [online]. Dostupné z: https://www.mestys-olbramovice.cz/o-obci/sport?fbclid=IwAR2dm_qMhR8eQUX6uxHlw3k7G32exFKRXe_Kr8AYUfNP_OCKpHHf_dKRhPMY

NH CHROPYNĚ [online]. Dostupné z: http://www.nhchropyne.cz/historie/?fbclid=IwAR2M9dA1tZx1iVCkVqvUmi2AZP9_buJjxc71DgBk8Ik434vzFsWIyVNmB_lo

SK HUDLICE [online]. Dostupné z: https://www.skhudlice.cz/clanky/hazena/historie/historie.html?fbclid=IwAR0S_by1a_TYSZNfPQyhMc9It1qkRsfXrWGgex9AAdrfjSSU3nkibq6GHXZg

KOKORY [online]. Dostupné z: https://www.obeckokory.cz/historie-sportu?fbclid=IwAR1ExhGq_XyBiDWsKkp7Q5QApxsP_gW4_e3tONNw4Axmmd4Nj6MAfJmuUY0

SOKOL NELEŠOVICE [online]. Dostupné z: <https://www.nelesovice.cz/sokolska-jednota-historie?fbclid=IwAR3HQD0n737e5cS3Q86UnSK5XyEKFG95125ZbG93QDruAezvWXxTSil1F-s>

TJ SOKOL SVINOV [online]. Dostupné z: https://www.hazenasvinov.cz/o-oddilu/?fbclid=IwAR3weVzYXhUDVnosItl8CQG4gv05upW_mi4Nzm_MR2LHiP3_FHIpqALUFMQ0

SSK VÍTKOVICE [online]. Dostupné z: http://www.nh-sskvitkovice.hys.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2%3Ahistorie-klubu&catid=11%3Ahistorie&Itemid=11&fbclid=IwAR2ClwJK9K9xFXC9IesY1w3TuJHv33dEg-JGSDLHTZzww_kwsfw0PTyd3GM

SEZNAM OBRÁZKŮ:

OBRÁZEK 1: HŘIŠTĚ NA HÁZENOU (ZDROJ: NARODNIHAZENA[ONLINE]2013)	11
OBRÁZEK 2: ROZMĚR BRANKY (ZDROJ: NARODNIHAZENA [ONLINE]2013)	11
OBRÁZEK 3: ZAKLADATEL NÁRODNÍ HÁZENÉ JOSEF KLENKA (ZDROJ: DVOJKA.ROZHLAS [ONLINE])	13
OBRÁZEK 4: ZAKLADATEL NÁRODNÍ HÁZENÉ ANTONÍN KRIŠTOF (ZDROJ: SVAZNARODNIHAZENE [ONLINE])	14
OBRÁZEK 5: FOTOGRAFIE JAROSLAVA ŠLEISE (ZDROJ: VLASTNÍ ZDROJ).	54
OBRÁZEK 6: FOTOGRAFIE LIBOSLAVA SMOLÁKA (ZDROJ: SOKOL KYŠICE, 75 LET)	54
OBRÁZEK 7: DRUŽSTVO MUŽŮ TJ SOKOL KYŠICE 1927 (ZDROJ: 50 LET SOKOL KYŠICE)	67
OBRÁZEK 8: DRUŽSTVO ŽÁKŮ TJ SOKOL KYŠICE - TITUL MISTRA III. KRAJE DTJ 1942 (ZDROJ: 50 LET SOKOL KYŠICE)	67
OBRÁZEK 9: DRUŽSTVO ŽÁKŮ TJ SOKOL KYŠICE 1973 - PŘEBORNÍCI ZÁPADOČESKÉHO KRAJE (ZDROJ: 50 LET SOKOL KYŠICE).	68
OBRÁZEK 10: DRUŽSTVO DOROSTENEK V ROCE 1947 - PŘEBORNICE ZÁPADOČESKÉHO KRAJE (ZDROJ: 50 LET SOKOL KYŠICE).	68
OBRÁZEK 11: DRUŽSTVO "STARÝCH PÁNŮ" TJ SOKOL KYŠICE (ZDROJ: 50 LET SOKOL KYŠICE).	69
OBRÁZEK 12: DRUŽSTVO DOROSTENCŮ 1992/1993 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET)	69
OBRÁZEK 13: DRUŽSTVO ŽAČEK V ROCE 1995 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET)	70
OBRÁZEK 14: DRUŽSTVO BÝVALÝCH HRÁČEK NA TURNAJI GENRACÍ 1999 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET)	70
OBRÁZEK 15: DRUŽSTVO ŽEN NA TURNAJI GENERACÍ V ROCE 1999 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET)	71
OBRÁZEK 16: DRUŽSTVO MUŽŮ "A" V ROCE 2000 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET)	71
OBRÁZEK 17: DRUŽSTVO MUŽŮ "B" V ROCE 2020 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET).	72
OBRÁZEK 18: DRUŽSTVO ŽÁKŮ V ROCE 2000 (ZDROJ: SOKOL KYŠICE 75 LET)	72
OBRÁZEK 19: DRUŽSTVO STARŠÍ ŽÁCI - POHÁR ČR 2006	73
OBRÁZEK 20: DRUŽSTVO MUŽŮ "A" 2010 - POSTUP DO I. LIGY (ZDROJ: VLASTNÍ)	73
OBRÁZEK 21: DRUŽSTVO ŽEN A "STARÝCH PÁNŮ" - TURNAJ GENERACÍ 2019 (ZDROJ: VLASTNÍ). .	74

**PŘÍLOHA: FOTODOKUMENTACE HISTORIE TJ SOKOL
KYŠICE (OBR.7-21)**

Obrázek 7: Družstvo mužů TJ Sokol Kyšice 1927 (zdroj: 50 let SOKOL KYŠICE).

**Obrázek 8: Družstvo žáků TJ Sokol Kyšice - titul mistra III. kraje DTJ 1942 (zdroj: 50 let SOKOL
KYŠICE).**

Obrázek 9: Družstvo žáků TJ Sokol Kyšice 1973 - přeborníci Západočeského kraje (zdroj: 50 let SOKOL KYŠICE).

Obrázek 10: Družstvo dorostenek v roce 1947 - přebornice Západočeského kraje (zdroj: 50 let SOKOL KYŠICE).

Obrázek 11: Družstvo "starých pánů" TJ Sokol Kyšice (zdroj: 50 let SOKOL KYŠICE).

Obrázek 12: Družstvo dorostenců 1992/1993 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let)

Obrázek 13: Družstvo žaček v roce 1995 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let)

Obrázek 14: Družstvo bývalých hráček na turnaji generací 1999 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let).

Obrázek 15: Družstvo žen na turnaji generací v roce 1999 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let)

Obrázek 16: Družstvo mužů "A" v roce 2000 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let)

Obrázek 17: Družstvo mužů "B" v roce 2020 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let).

Obrázek 18: Družstvo žáků v roce 2000 (zdroj: SOKOL KYŠICE 75 let).

Obrázek 19: Družstvo starší žáci - pohár ČR 2006

Obrázek 20: Družstvo mužů "A" 2010 - postup do I. ligy (zdroj: vlastní).

Obrázek 21: Družstvo žen a "starých pánů" - turnaj generací 2019 (zdroj: vlastní).